

'Sëedhε -blεεzë  
 'ö Pɔlö -ya bɔ  
 -Zlan -bha mε -nu 'wo  
 KolEntö  
 plöö -an -dhë bhë 'ö =nε

<sup>1</sup> 'Sëedhε 'ö =nε, ma Pɔlö 'ö -Zlan -zo 'kun -wun 'ka, 'yö n sü kö 'aan- kë Yesu Klito -bha bɔmε 'ka bhë =nε 'ö yië- kwa dheglu 'nëgɔɔnzë SɔtEnë <sup>2</sup> 'yi- bɔ -Zlan -bha mε -nu 'ka KolEntö, dhegluzë -nu 'saadhö 'ö -Zlan -bha =dhɔɔ -yö yö ka -bha kö 'kaan- kë -a -bha 'ka 'ö 'ka- -bha 'ka, kaa- Yesu Klito -nu ka -bha -kë do -sü 'gü bhë -a -wun 'gü, waa- mε -nu 'saadhö 'ö -dhε 'töüdhö 'gü 'ö 'ka =bhεa' Dëmε Yesu Klito, ka Dëmε 'ö yi Dëmε 'ka 'pö bhë -a 'tɔ 'gü bhë ka -dhë. <sup>3</sup> Kö kwa Dë -Zlan, waa- kwa Dëmε Yesu Klito -wo 'dhuë- 'kpɔ ka -bha, -wo ka gbaa =zuöyagluu 'ka.

*-Zlan zuö pö -wo 'ö -kë 'wun -së -nu -wun 'gü*

<sup>4</sup> A ma -Zlan zuö -pö -kplawo ka -wun 'gü 'wun -së -nu 'ö- -kë ka -dhë =bɔa' Yesu Klito 'gü -sü 'ka bhë -a -wun 'gü. <sup>5</sup> 'ö tɔɔ kaa- Yesu Klito -nu ka -bha -kë do -sü 'gü, 'ka kë =bhɔɔzë gbaɔ -nu -wun 'gü; 'kεε gbaɔ -nu mε 'wo -gban -a -wo =blεε' -wo waa- 'wundɔdhe -an -bha bhë wo -mü. <sup>6</sup> -Tɔmɔdhε 'ö -kë Klito -bha bhë, -a -wun bhë -gban 'ö- wo kpinngdhö ka 'gü bhë, <sup>7</sup> yö =ga 'ö mε -nu 'ö 'ka -ya kwa Dëmε Yesu Klito -bha nu -yi -gɔ bhë 'ö -Zlan -bha gbaɔ -nu bhë 'ö- gbε yaa 'kun ka 'ka bhë. <sup>8</sup> Yö =nε 'ö dho -a kë kö 'kaan- dɔ gɛnngdhö kö -yö 'dho -yö yöë -a 'dhiötodhε -bha; -yö kë 'pö kö -kun 'ö mε gbε dho 'wun yö ka -bha, kwa Dëmε Yesu Klito nu -yi 'ka. <sup>9</sup> -Zlan 'yö ka =dhɔɔ -kë

kö kaa- -a Gbö Yesu Klito, kwa Dëmε 'kaan- kë do bhë, -yö -Zlan 'ö to ö -wo -ta ö -bha 'tɔ 'go -pë -nu 'gü -a 'ka.

*'Gügludhe 'ö -da -Zlan -bha mε* -nu ziën Kolentö

<sup>10</sup> N dhegluzë -nu, a -dhε ka -gɔ kwa Dëmε Yesu Klito 'tɔ 'ka, kö -kë do -sü -yö kë ka -gɔ; kö -kun 'ö 'gügludhe -yö -da ka ziën. -Kë do -sü -yö kë ka -gɔ 'fεfεdhö, kö ka -zo -ta -a 'gü -wun waa- ka -bha 'wun 'dho 'gbloo -waan kë do. <sup>11</sup> 'Wun 'a- =blεε 'dhö bhë, n dhegluzë -nu, 'ö tɔɔ mε -nu 'wo go Kloε -gɔ kɔɔ =nε 'wo nu 'ö 'wun -nu 'wo -gban 'dhinaa 'ö -kë 'ma bhë -a -bha 'wo- =blεε n -dhë. <sup>12</sup> 'Ö tɔɔ mε =ya =luu' -de 'ö- pö: «A -bɔ Pɔlö 'ka»; -a mε 'bhaa =ya =luu' 'nö 'ö- pö: «A -bɔ Apolɔsö 'ka»; 'ö- mε 'bhaa -yö bɔ -de 'ö- pö: «A -bɔ Piεε 'ka»; 'ö mε gbε 'bhaa -yö bɔ -de =zian' 'zü 'ö- pö: «A -bɔ Klito 'ka.» <sup>13</sup> Kö kë- wo ka -gɔ bhë, Klito -yö -glu -sü 'ka 'pian =plëézë 'ka e? 'Iin ma Pɔlö =nε 'pö 'a ga -gaatalü -bha ka =wuën' =e? 'Iin -wo ka -bɔ yiö n 'tɔ 'ka e?

<sup>14</sup> A -Zlan zuö -pö, mε gbε bɔ 'ö n 'ka- wo yiö Yesu 'tɔ 'ka ka ziën -a 'ke yaa kë Klipusö waa- Gayusö -an 'ka bhë -a -wun 'gü. <sup>15</sup> Bhii =ya kë 'pö mε gbε yaa 'dho -a pö ma =nε 'wo ka bɔ yiö n 'tɔ 'ka. <sup>16</sup> Mε mε 'ö n -zlö 'dhoë- trö -a 'ka bhë 'ö tɔɔ Sefanasö waa- ö -bha 'kɔɔmε -nu. 'Kεε =ya 'kan -a -bha n 'ka mε 'waa gbε bɔ yiö. <sup>17</sup> Kë- wo 'dhö bhë, Klito yaa n bɔ kö 'aan- mε bɔ yiö; -yö n -bɔ =zian' kö 'aan- 'wuntaɔsë =blεε'-; 'iin kö -kun 'a- -gban mεbheedhe -bha 'kpaakpadhε -ta, -yö kë 'pö kö -kun 'ö Klito -bha -ga -gaatalü -bha -sü 'ö bhë 'ö- -wun dho to 'kpaan.

*Yesu Klito -bha -kë -Zlan -bha 'piigbeedhε* waa- -a -bha 'kpaakpadhε 'ka -sü

<sup>18</sup> 'Wun =blεε' -wo 'ö -gban Klito -bha -ga -gaatalü -bha -sü -bha bhë, mε -nu 'ö 'wo 'gü =siö' -zian -ta bhë, -yö -an -dhë 'blɔɔn- -wun 'ka. 'Kεε mε -nu 'ö 'kwa dha -zian

-ta bhë, -yö kwa -dhë -Zlan -bha 'piigbeedhe 'ka. <sup>19</sup> Bhii pë 'ö =bεεn' -sü 'ka -Zlan -bha 'sëédhe 'gü -ya -pö: A -dho mε -nu 'wo 'kpaakpa -an -bha 'kpaakpadhe 'gü =siö'-, 'a 'wundomε -nu -bha 'wunbhokoudodhe -zuö -ko =taa. <sup>20</sup> =Ya kë 'pö -më 'kpaan 'ö mε 'ö 'kpaakpa 'ö dho -a pö 'zü i? -Më 'kpaan 'ö 'wundomε -nu dho -a pö 'pö e? 'Iin 'ö zaodhekë mε 'ö 'kpongtaa zö 'ö dho -a pö =e? Bhii 'ö tɔɔ 'kpaakpadhe 'ö 'kpongtaa zö bhë, -Zlan =ya -dhe 'po -a -ta -a -zɔn -sü 'ka =nε -yö 'blɔɔn- -wun 'ka.

<sup>21</sup> 'Ö tɔɔ 'kpongtaame -nu -bha 'kpaakpadhe -ko yaa -mɔ -a -bha kö -ya pö -Zlan -bha 'kpaakpadhe 'ö =nε, kö -dhe 'ö -Zlan 'dhoë- -bha, -yaan -zɔn mε -nu -dhë. -A -wun 'gü 'ö -Zlan -ya -kë 'ö- -bha 'kpaakpadhe 'ö mε -nu -wa -dhe 'blɔɔn- -wun bhë 'ö 'kwa- -wun =blεε' -na kö mε -nu -waan dha -a -wun -dhe 'wun gia- -sü 'ka bhë. <sup>22</sup> 'Ö bhii pë 'ö Zuifö -nu 'dhoë- 'piö 'ö tɔɔ -dhidhaapë, kö 'wo -gban -a -ta; yö =nε 'ö Glëkö -nu -bha -yö -kë 'kpaakpadhe 'ka 'pö. <sup>23</sup> 'Kεε =ya kë kwa -bha 'ka, Klito 'ö dɔ -gaatalü -bha bhë =nε 'ö 'kwa- -wun =blεε'-. 'Wun bhë -yö -yö yaan -sü 'ka Zuifö -nu -dhë 'ö 'blɔɔn- -wun 'ka mε -nu 'waa Zuifö 'ka -an -bha 'ka. <sup>24</sup> -Yö 'dhö, 'kεε mε -nu 'ö -Zlan -yö -an =dhɔɔ -kë, -wo Zuifö 'ka 'iin 'waa Zuifö 'ka, Klito 'ö bhë, -yö -an -dhë -Zlan -bha 'piigbeedhe waa- -a -bha 'kpaakpadhe 'ka. <sup>25</sup> Bhii -Zlan -bha 'wun 'ö mε -nu -dhë 'blɔɔn- -wun 'ka bhë, -yö 'kpaakpa -wun 'ka 'ö =zië' mε -nu -bha -ta; 'ö- -bha pë 'ö 'tëëtë mε -nu wö 'dhiö bhë, 'ö =faanzë 'ö =zië' mε -nu =faan' -ta.

<sup>26</sup> Ka gia-, -ka -dhe -ga bhë 'dhe, n dhegluzë -nu; mε -nu 'ö -Zlan -yö ka =dhɔɔ -kë 'ö ka kpö 'dhö do bhë, -ka -an -ga mε mēdhe -bha bhë 'dhe! Ka ziën 'wundomε -nu, mε -nu 'ö -wogbiindhe 'dhö -an -gɔ 'iin mε -nu 'wo go 'gunng -gɔ =vava -nu 'gü 'waa =va. <sup>27</sup> 'Kεε kë- wo 'dhö bhë, pë 'ö 'kpongtaame -nu -wa -dhe 'blɔɔn- -pë bhë -Zlan -ya -sü 'ö lë- kpɔa mε -nu 'wo 'kpaakpa zö bhë -an -ta, 'ö pë 'ö =faan'

'yaa-'gü 'kpongtaame -nu -dhë bhë, 'ö- sü 'yö lë- kpɔa 'gü 'gbee- -mɛ -nu -ta. <sup>28</sup> Pë 'ö 'kpongtaame -nu -dhë pë 'ö- -wun 'yaa 'gbee-, 'ö 'wo -mɔa -waan -zuö wo -kɔ =taa 'ö 'yaa -an -dhë pë gbɛ 'ka bhë, -Zlan -ya -sü 'ö pë 'ö- -wun 'dhö 'gbee- -a wö 'dhiö 'ö- 'gü =siö -a 'ka. <sup>29</sup> -Ya kē 'dhö kö mɛ gbɛ yaa 'dhö -mɔa kö -yö ö -de 'sü =va -Zlan wö 'dhiö. <sup>30</sup> 'kɛɛ -Zlan =ya ka kpa Yesu Klito -bha, =ya ka kē do; 'go mü 'ö =yaa- kē kwa -bha 'kpaakpadhɛ -go -a 'gü -mɛ 'ka; kwa -bɔ Klito -ta 'ö kwa -kē kpengdhö -Zlan wö 'dhiö, 'ö kwa -kɔ -mɔ -a -bha kö 'kwa -tosiadhe kē -Zlan -bha 'ka; 'go mü 'yö kwa bho kēpēyaame -gɔ 'gan 'gü. <sup>31</sup> -A -wun 'gü pë 'ö =bɛɛn' -sü 'ka =ya pö: Mɛ 'ö- 'piö kö 'yö ö -de kē 'gɔugɔ, kö -yö -dho ö -de kē 'gɔugɔ pë 'ö kwa Dēmɛ -ya -kē -a -wun 'ka.

## 2

*'Wun 'ö -gban Klito 'ö dɔ -gaatalü -bha -a -bha*

<sup>1</sup> N dhegluzë -nu, nu 'a- wo ka =plöö 'ma bhë, 'wun 'ö -gban -Zlan -bha 'wun giagia 'ö -bin -sü 'ka bhë, -a =blɛɛ' -'a- wo bhë, n 'ka- kē 'wun =blɛɛ' -wo 'ö- 'gü ma -sü 'dhö 'gbee- 'iin 'wun -yö 'ko 'dhiö -kɔ =suu' -'bhaa gbɛ 'ka; <sup>2</sup> 'ö tɔɔ 'töng 'a =kaa' ka 'piö 'ma bhë, n -zo yaa kē 'wun gbɛ 'waa 'piö -a 'ke yaa kē Yesu Klito -wun 'ka. 'Ma- pö 'dhö kö a- -pö Yesu Klito 'wo- dɔ -gaatalü -bha bhë. <sup>3</sup> -A -wun 'gü =nɛ 'ö nu 'a- wo 'ma bhë 'a n -de -kē 'tee 'iin 'ö 'suö =va -yö -kē n -ma. <sup>4</sup> Yö =ga 'ö ma mɛ =daan' -wo -nu waa- n -ma -Zlan -wo =blɛɛ' -wo -nu 'wo bhë 'ö waa -gban mɛ 'bhee- -bha 'kpaakpadhɛ -ta, 'kɛɛ 'wo -gban -Zuu 'slööslö -bha 'wun -ga mɛ 'gü -sü 'ö -kē -dhidhaapë -nu 'ö -kē 'ö mɛ 'plɛ 'yan -yö -da -a 'gü 'ö- -gɛn go -Zlan 'piö bhë -a -ta. <sup>5</sup> -Yö kē 'dhö kö =kun 'ö 'ka dho ka -bha -zo -yö -Zlan -bha -sü -gban mɛ 'bhee- -bha 'kpaakpadhɛ -ta 'kɛɛ kö -yaan -gban -Zlan -bha 'piigbeedhɛ -ta =zian'.

*-Zlan -bha 'kpaakpadhe*

<sup>6</sup> Kë 'ö- wo 'dhö bhë, yi 'kpaakpadhe -wun -blεε mε -nu 'ö =wa kë mε -dee -nu 'ka -Zlan -bha 'wun -nu 'gü bhë -an -dhë. 'Kεε yaa kë =nε 'kpaakpadhe 'ö go 'kpongtaa 'iin 'piigbeedhe -nu 'ö 'wo -ya -sü 'ka 'kpongtaamε -nu -gɔ 'dhiö 'ö 'wo -ya -sü 'ka kö -an 'gü -yö =siö' - bhë =nε 'yi -an -bha 'kpaakpadhe -wun -blεε. <sup>7</sup> -Abi'; -a mε 'yi- =blεε 'ö tɔɔ -Zlan -bha 'kpaakpadhe 'ö -bin -sü 'ka mε 'bhee- -nu -gɔ bhë; -Zlan -ya -ya 'dhö 'dhiö kö 'kpongtaadhe yaa kë =kun kö -yaan kë kwa -bha 'tɔbhɔdhe 'ka yi 'ö 'kwa dho -da -a 'ka =toöpö -kë -a 'gü -sü bhë -a 'gü bhë -a 'ka. <sup>8</sup> Yö =ga 'ö 'piigbeedhe -nu 'wo 'kpongtaa zö bhë 'ö -an gbε yaa -dɔ bhë; 'ö bhii =ya kë =nε -wa -dɔ -bezë, kö waa 'dho kwa Dëmε 'tɔbhɔsüzë bhë, -a dɔ -gaatalü -bha. <sup>9</sup> -A -wun 'gü, pë 'ö =bεεn' -sü 'ka -Zlan -bha 'sëedhe 'gü -ya -pö: Pë 'ö mε gbε 'yan yaa -da -a 'gü do, 'ö yaa- taɔ ma do, pë 'ö mε gbε -zo yaa -lo -a -ta 'gbεεdhö bhë, -Zlan =yaa- -wun yö 'ko 'dhiö 'ö -bha mε -nu 'wo- -dhɔ -kë -a 'ka bhë -an -dhë. <sup>10</sup> Pë 'ö 'dhö bhë, -Zlan -yö bɔ -Zuu 'slööslö 'gü 'ö 'dhe bho -a -ta kwa -dhë; ka gia- ka- =tɛi' -dɔ =nε -Zuu 'slööslö 'ö bhë -yö -dhe -yö 'wun -nu 'saadhö 'gü; -kɔ do bhë 'ö -dhe yöë -Zlan -bha 'wun -nu 'ö- yö 'ko 'dhiö 'ö 'wo -bin -sü 'ka 'fɛfɛdhö -an 'gü. <sup>11</sup> 'Ö =ya kë =nε 'kwa mε -nu 'sü do do 'ka, mε 'ö -dhö, 'wun 'ö- =zuö' 'gü bhë, mε 'kpaan gbε yaa -mɔ -a -bha -yaan dɔ, 'ö yaa kë yö -de gia- -a 'ka, -kɔ do bhë 'ö- 'ka -Zlan -bha 'ka 'pö; -Zuu 'slööslö 'ö go -a 'piö bhë =nε 'ö 'wun -nu 'wo -gban -a -bha bhë 'ö -an dɔ. <sup>12</sup> Yö =ga 'ö kwa 'kwa bhë, -Zuu kwa -gɔ bhë, 'yaa 'kpongtaa -zuu 'ka. -Yö -Zuu 'ö go -Zlan 'piö -a 'ka -yö kë 'pö kö pë 'saadhö 'ö -Zlan -ya nu kwa -dhë bhë 'kwaan- dɔ. <sup>13</sup> 'Ö 'yi mε -nu =daan' -na -an -wun 'ka bhë; 'kεε kë- wo 'dhö bhë mε -nu =daan' 'yi- wo -na bhë 'yië- kë mε 'bhee- -bha 'wundɔdhe 'gbloo 'piö; -yö -kë =zian' 'wun -nu

'ö -Zuu 'ö go -Zlan 'piö bhë 'ö- dɔ -na yi 'dhii bhë -a 'ka. -Kɔ bhë =nɛ 'ö =ya kɛ 'ö 'yi 'wun giagia -nu 'wo -gban -Zlan -bha bhë 'ö 'yi -an 'zü pöë mɛ -nu 'ö -Zuu bhë 'ö -an 'gü bhë -an -dhë.

<sup>14</sup> -Zuu 'ö go -Zlan 'piö bhë, mɛ 'ö 'yaa- 'gü, yaa -mɔa kö 'wun giagia -nu 'wo go -Zuu bhë -a 'gü -yö -an -gɛn ma, 'ö tɔɔ -a -bha 'ka 'wun -nu 'wo bhë -wo 'blɔɔn- -wun -nu 'ka; yaa 'dho -mɔ -a -bha kö -ya -gɛn ma, bhii -wo 'wun -nu -bho 'kou -kë -Zuu 'ö bhë -a =kwaa'. <sup>15</sup> Mɛ 'ö -Zuu 'ö go -Zlan 'piö bhë 'ö- 'gü, -yö -mɔ -a -bha kö -yaan 'wun -nu 'saadhö -bho 'kou kë, 'kɛɛ mɛ gbɛ yaa 'dho -a -bha 'wun -dan 'kuë -kɔ -ga. <sup>16</sup> Bhii pë 'ö =bɛɛn' -sü 'ka -Zlan -bha 'sëëdhɛ 'gü -ya -pö: mɛ 'ö dhö kwa Dëmɛ -bha -zotadhe dɔ kö -yaan pë -zɔn -a -dhë 'yaa 'dhö. -Yö 'dhö, 'kɛɛ 'ö kwa 'kwa bhë, Klito -bha -zotadhe -yö kwa 'gü; ka- -yö bhë =a?

### 3

*'Wun 'ö -gban -Zlan -bha yuökëmɛ -nu -bha*

<sup>1</sup> N dhegluzë -nu, 'wun gia- 'ka, 'wun -nu 'a- =blɛɛ ka -dhë bhë, n 'ka- =blɛɛ' =nɛ mɛ 'wun =blɛɛ mɛ -nu 'ö -Zuu 'ö go -Zlan 'piö 'ö -an 'gü bhë -an -dhë; 'a- -blɛɛ ka 'ka =nɛ -dhɛ 'wo- pö -a -bha 'kpa mɛ -nu 'ö 'waa -Zlan dɔ wo -mü 'iin 'në 'sɛɛn- -nu -mü -zo -yö -Zlan -bha -sü 'gü -a 'dhö. <sup>2</sup> -A =tɛi' -yö -kë =nɛ -kɔ 'wo 'në -nu 'dhi gba -na -a 'ka bhë -a 'dhö. 'Nɔnɔ =nɛ 'a- nu ka -dhë; n 'ka -bhöpë giagia nu ka -dhë, bhii ka -kɔ yaa -mɔ -a -bhö -sü -bha; 'ö dɔ -de 'kwa- wo =nɛ 'ö ka -kɔ yaa -mɔ -a -bha =kun. <sup>3</sup> -A -gɛn tɔɔ ka =tun 'ta sü =nɛ mɛ 'ö 'waa -Zlan dɔ -an 'dhö. Pë -kë 'a- pö 'dhö bhë 'ö tɔɔ =druɛi -kë 'kuë- -sü waa- -dɔn -bho 'kuë -sü -wo =tun ka ziën. Pë -nu 'wo bhë, -wa -zɔn =nɛ mɛ -nu 'ö 'waa -Zlan dɔ -an 'ta 'sü -kɔ 'ö 'ka- -ta bhë; 'ö- -de 'dhö 'dhö bhii mɛ 'bhee- wo -kɔ yaa =nɛ 'ö bhë. <sup>4</sup> Ka ziën mɛ =ya bɔ -de =yaa- pö: «A -bɔ Pɔlö 'ka», 'iin -a

mε do 'bhaa =ya bɔ -de =yaa- pö: «A -bɔ Apolɔsö 'ka» kö ka 'wun kē -kɔ 'yaa =tun =nε mε 'bhee- kē -kɔ 'dhö a?

<sup>5</sup> =Ya kē =nε 'kwa -dhε -ga -a 'gü -sē 'ka, dö -mü Apolɔsö 'ka 'iin dö -mü Pɔlö 'ka 'pö e? -Zlan -bha yuökēmε -nu 'kpaan, 'ka bɔ -an -ta 'ka Yesu -wun -dhε 'wun gia- wo -mü. Mε 'ö -dhö pē 'ö dɔ -a =tian' 'ö kwa Dēmε -ya nu -a -dhē kö -yaan kē =nε 'ö- -kē. <sup>6</sup> -Kwaa -zɔn pē ta -sü 'ka, 'kwa -dhε -ga -a 'piö 'dhε! N -ma tɔɔ 'lü 'nē ta -sü. Apolɔsö =nε 'ö 'yi -lo -a -ta; 'kεε kē- wo 'dhö bhē -Zlan =nε 'yö- -kē 'ö 'lü 'nē -nu 'wo bhē, 'wo =kpεa. <sup>7</sup> =Ya kē 'dhö kö mε 'ö pē ta waa- mε 'ö 'yi -lo pē -ta -an -bha -dɔ -dhε gbε 'yaa- 'gü. Bhii -Zlan do =nε 'ö- 'plε -gεn -yö go -a 'gü, 'ö tɔɔ yö =nε 'ö- -kē 'ö 'lü 'nē -nu 'wo bhē 'wo =kpεa. <sup>8</sup> Kö mε 'ö pē ta waa- mε 'ö 'yi -lo pē -ta waa kē mε do 'ka e? Bhii mε gbε yaa ziö ö 'bha -ta. Mε 'ö -dhö -Zlan -dho -a 'kian nu -a yuö kē -kɔ -bha. <sup>9</sup> Yi 'pö, yi -nu 'ko -dhē -mε -nu 'ka -Zlan -bha yuö kē -sü 'gü, 'ö ka -zē, 'ka -Zlan -bha -bhlöödhe 'ka; 'ö 'ka- -bha 'kɔ 'ka 'pö. <sup>10</sup> Kē- wo 'dhö bhē 'ö tɔɔ -Zlan -yö ö -bha yuö -sü 'ö- dɔ n kwεε 'ö yuö bhē 'a- -kē =nε 'kɔdɔmε =kwεε' -sē -zē 'dhö, 'ö 'kɔ bhē 'a- =gban 'lü -nu -gban. =Dhε =ya kē 'pö, 'ö mε gbε -yö nu 'ö 'kɔ bhē 'ö- dɔ. 'Kεε kē- wo 'dhö bhē mε 'ö -dhö, -yö ö -zo -kē ö -de 'piö 'kɔ =luu' -kɔ -wun 'gü. <sup>11</sup> Bhii mε 'ö 'kɔ -gban 'lü -nu 'dhö -gban -sü 'ka -a 'gü 'ö tɔɔ Yesu Klito. =Ya kē 'dhö kö mε gbε yaa 'dho =gban 'lü -nu gbε -gban gbɔ 'kɔ bhē -a dɔ -sü 'gü. <sup>12</sup> Mε 'bhaa -nu -wo -dho 'sēnng -nu, 'wēü- -nu waa- -guö 'yanbhɔsüzē -nu sü kö -waan dɔ 'kɔ -gban 'lü -nu bhē -an -ta, 'ö mε 'bhaa -nu -wo 'lü -nu waa- -mlü -gbo -nu sü 'wo 'kɔ dɔa. <sup>13</sup> 'Kεε mε 'ö -dhö, -a -bha yuö =kaa' -pē -nu -wo -dho yö -dhεgbεadhε 'gü -Zlan -bha zakanyi 'ka; 'ö tɔɔ -an 'plε -dho bɔ siöö yi bhē -a 'ka 'ö mε 'ö -dhö 'ö- -bha yuö pin -yö yö -dhεgbεadhε 'gü. <sup>14</sup> 'ö tɔɔ mε 'ö 'kɔ dɔ 'kɔ -gban 'lü -nu bhē -an -ta, 'ö =ya bɔ

siöö, 'ö- 'gü yaa =siö', kö -a 'kian -dho nu. <sup>15</sup> 'KEE ME 'ö-  
-bha 'kɔ dɔ pë -nu bhë 'ö -an 'gü =ya =siö'- 'siö =kwa' kö  
-a 'kian 'yaa 'dhö; 'KEE kē- wo 'dhö bhë, yö gia- -yö -dho  
dha; 'KEE -a =tɛi' -yö -dho kē =nɛ =dɛ 'ö dha -a -bha 'siö  
-gɔ -a 'dhö.

<sup>16</sup> -Yö ka 'yaan 'ka =nɛ -Zlan -bha 'kɔ -mü ka 'ka; 'ö  
-Zlan -bha -Zuu 'dhö -ya -sü 'ka ka 'gü. <sup>17</sup> Kö -kaa dɔa =nɛ  
ME =ya -Zlan -bha 'kɔ bhë -a 'wü, -Zlan -dho ME 'ö 'dhö  
bhë -a 'gü =siö' 'pö bhii -Zlan -bha 'kɔ -yö 'slöösLö, 'ö 'ka-  
-bha 'kɔ 'ö 'dhö bhë -a 'ka.

<sup>18</sup> =Kun -kē 'ö ME gbɛ -yö ö -de -püö -a pö -sü 'ka ö  
-de =zuö' 'gü =nɛ ö 'kpaakpa. =Yö -sē =zian' kö -yö ö -de  
kē =nɛ ME 'ö 'yaa 'kpaakpa -a 'dhö 'kpongtaame -nu wö  
'dhiö kö 'kpaakpadɛ 'ö go -Zlan 'piö bhë -yaan kē -a -gɔ.

<sup>19</sup> Bhii 'kpaakpadɛ 'ö 'kpongtaa zö bhë -yö 'blɔɔn- -pë  
'ka -Zlan wö 'dhiö. -A -wun 'gü pë 'ö =bɛɛn' -sü 'ka -Zlan  
-bha 'sëedɛ 'gü -ya -pö: -Zlan -yö 'kpaakpame -nu -kun  
'sɔ 'gü wo -de -gɔ 'kplaakpladɛ -ta. <sup>20</sup> 'Ö- pö 'zü: *Kwa*  
*DëME* -ya =dɔa' =nɛ 'kpaakpame -nu -bha -zotadɛ -yö -a  
-bha -pë gbɛ 'yaa 'dhö. <sup>21</sup> -A -wun 'gü, kö =kun 'ö ME  
gbɛ -yö ö -bha -kē 'gɔugɔ -sü -gɛn -gban ME 'bhee- 'gü;  
bhii pë 'saadhö -yö -dɔ ka -bha 'ka. <sup>22</sup> -Yö Pɔlö 'piö oo,  
-yö Apolɔsö 'piö oo, -yö Piɛɛ 'piö oo, -yö 'kpongtaadɛ,  
-këdhösü, =dɛɛ -pë waa- =dhia' 'piö -pë, waa- ga -nu -an  
'plɛ -wo ka -bha 'ka. <sup>23</sup> 'KEE ka -zë, ka Klito -bha 'ka, 'ö  
Klito -de 'pö 'ö -Zlan -bha 'ka.

## 4

*'Wun 'ö -gban Klito -bha bɔME* -nu -bha

<sup>1</sup> =Ya kē 'dhö kö ka =dua' -mü 'kaan- yi -ga =nɛ Klito -bha  
yuökëME -nu 'ö 'wun giagia -nu 'wo -gban -Zlan -bha 'ö  
'wo -bin -sü 'ka 'wo dɔ -sü 'ka yi kwɛɛ kö 'yiën- -an -wun  
=blɛɛ' -an 'dhö. <sup>2</sup> Pë =ya kē 'wo- -dɛ ME 'ö 'wun 'dho -lo



-sü 'ka -a kwεε -a -gɔ 'ö tɔɔ -yö kē -zo -yö -a -bha -mε  
 'ka. <sup>3</sup>=Ya kē n -ma 'ka, za -dɔ mε -bha -sü 'ö go ka 'piö 'iin  
 'ö go zadɔmε -nu 'piö bhē yaa 'dho n =zuö' 'to zlöö. Kē 'ö-  
 wo 'pö bhē yaa kē =nε za 'ö n -ma bhē ma -de =nε 'a- -kan.  
<sup>4</sup>-Yö 'wun gia- 'ka 'pö =nε n =zuö' yaa za dɔ n -ma 'kεε kē-  
 wo 'dhö bhē yaa kē =nε pē 'wo- pö kö =ya kē 'dhö kö 'wun  
 'yaa n -ma yö -mü -a 'dhö. Kwa Dēmε =nε 'ö tɔɔ mε 'ö-  
 'yan 'dhö n -ma. <sup>5</sup>-A -wun 'gü kö =kun 'ö 'ka za 'kan -sü  
 yi to 'dhiö 'ö 'ka za -lo mε tuö; -ka kwa Dēmε 'dhiö 'gan  
 kö -yö nu; 'ö tɔɔ yi bhē -a 'ka pē 'ö -bin -sü 'ka -dhetiidhe  
 'gü, -yö -dho -a yö -dhepuudhe 'gü, 'ö mε 'bhee- -nu =zuö'  
 'gü -wun -nu 'wo -bin -sü 'ka, 'ö -an yö -dhegbεadhe 'gü.  
 Yi bhē -a 'ka, mε 'ö -dhö -a -bha 'tɔbhɔdhe 'ö -Zlan 'piö,  
 -yö -dho -a yö.

<sup>6</sup>N dhegluzē -nu, 'wun -nu 'a go -na -a =blεε' =dhia =nε,  
 a- gban yiē- Apolɔsö yi -bha 'ö 'a- =blεε 'dhö kö -yaan kē  
 ka -bha 'wun kē -kɔ =zuan' 'ka. Kē- wo 'dhö bhē 'ö tɔɔ a-  
 'piö kö 'wun =zuan' 'ö bhē 'ka bɔ -a -ta kö ka 'ta 'sü -kɔ  
 -yö kē -Zlan -bha 'sēēdhε =bεεn' -wo -naa 'gü. Kö =kun 'ö  
 mε gbε -bha -de -sü =va -bɔa 'ka -mε -yö -kē -dhö, 'ö 'ka  
 mε 'bhaa bho yunng (-an dan 'ka- wo 'kuē -an -bha mε  
 =daan' -wo -bha bhē -a -wun 'gü). <sup>7</sup>Kē -dewo poo bhē, ü  
 -kē =bhlézē mε -nu 'wo to -an -ta =dhē =ε? -Mē 'ö ü -gɔ 'ö  
 -Zlan yaa ü gbaa =ε? =Dhe -kē 'dhö =nε -mē -kē 'ü ü -de sü  
 =va pē -nu 'wo ü -gɔ -a -wun 'gü =nε pē 'wo- pö gbaɔ 'yaa  
 -mü -a 'dhö e?

<sup>8</sup>=Ao, 'ma- ma. Pē 'ö 'ka -ya -a =wuën', =ya kē ka -gɔ  
 'saadhö! 'Ka kē =bhɔɔzē 'saadhö! 'Ka kē -gludē -nu 'ka,  
 'kεε kö yi -zē 'yiēē- 'ka. =εε, =ao! -Gludēdhε 'ö bhē -kaa  
 -a -de kē kö 'yiēē- kpa ka -bha 'kwaan- kē kwa 'ko =bhaa.  
<sup>9</sup>Bhii -yö -kē n 'gü =nε, mε 'yi Yesu -bha bɔmε -nu 'ka =nε  
 -Zlan -yö yi -ya -dɔdhε -kaanta -bha. Yi =tɛi' -yö -kē =nε  
 mε -nu 'ö ga -sü -za =ya -lo -an tuö mε 'kpεkpε wö 'dhiö

-an 'dhö. 'Yië kē 'kpongtaame -nu 'plε waa- -Zlan -bha bōmε -nu 'plε -an -bha -ga -pē 'ka. <sup>10</sup> Yi 'blōɔnmε 'ka Klito -wun 'gü; 'kεε ka -zē, ka 'kpaakpa Klito 'gü =zian'; yi 'pō =faan' 'yaa yi -gɔ, 'kεε ka -zē ka 'gü =ya kē 'gbee-; yi 'pō, -wo 'yan =ziō' -kē yi 'ka, 'kεε ka -zē -wo ka =bhlē -ya. <sup>11</sup> Dɔ 'kwa- wo =dεε -yi =nε -a 'gü yi 'klo =tun bhɔ din waa- 'yi mü -dhɔ -an -wun 'gü; -kē -bha -sɔ 'yaa yi -gɔ; yi -ma =nε 'wo =tun -a wo; =ziō' 'ziō =nε 'yi- wo =nēdhö, 'ö tɔɔ yi -ya -dhe kpinngdhö 'yaa 'dhö. <sup>12</sup> =Sēēbhodhe =nε 'yi- sü yuö kē -sü 'ka kö 'yiēn- yi -bha -tosiadhe -kē -a -ta -pē yō -a 'gü. =Wa 'si bho yi -gɔ, 'dhuē- =nε 'yi- kpɔ -an -bha; =wa 'klobhɔdhe wɔ yi -ta, yi- -bun; <sup>13</sup> =wa 'wun yaa =blεε'- yi 'ka, -a -daa kē =nε 'yi- wo -an -gɔ 'bha -dhe 'gü. -Wo =tun yi -ga =nε mε =suu'- yaazē 'wo 'kpongtaa 'ö -an =bhlē gbε 'yaa -an -bha -an 'dhö.

<sup>14</sup> N 'ka 'sēēdhe =nε -a bɔ kö lē- -yaan 'kpɔ ka -ta, 'kεε kö 'aan- ka 'paan bho =nε ma 'nē -nu 'ö -an -dhɔ -yö n -kē -an 'dhö. <sup>15</sup> Bhii 'kö -kē =nε 'dhiö -sü ka 'ka -mε -wo -vuu 'gɔɔ- do Klito 'gü, -yö kē ka 'yaan 'püē- wo =nε ka dē -yö do; 'ö tɔɔ 'wun 'ö -gban ka -bha -kēdhösü 'ö Yesu Klito 'gü -a -bha bhē, ma =nε 'a tɔɔ ka dē 'ö 'wuntaɔsē bhē 'ö bɔ n -ta 'ö 'ka- ma. <sup>16</sup> =Dhe 'ö 'pō, pē 'a- -dhe ka -gɔ 'ö tɔɔ 'ka n 'sü ka -bha 'wun =zuan' 'ka ka wɔ -kɔ 'gü. <sup>17</sup> Pē 'ö -kē 'ö n gbö -dhɔkēsüzē Timote 'ö -klu -sü 'ka Dēmε -bha bhē 'ö 'a- bɔ -na ka -dhē 'ma 'ö bhē, -yö kē 'dhö kö -yö ka -zo -büö ma 'wun 'zü -gbandhe -nu 'wo 'dhiö 'sü -na n 'ka Yesu Klito 'gü bhē -an 'ka =nε -kɔ 'a -Zlan -bha mε -nu 'saadhö =daan' -na -a 'ka -dhe 'saadhö 'gü -Zlan -bha mε -nu ziēn bhē -a 'dhö.

<sup>18</sup> Mε 'bhaa -nu 'wo ka ziēn -wo wo -de 'sü -na =va =nε n 'ka 'dho nu ka 'piö 'ma. <sup>19</sup> 'Kεε a nu -na 'ma -dēüwo, kö kwa Dēmε =ya 'we -a -bha, -yö kē 'dhö kö -desüvamε -nu 'ö 'a -an -wo ma -na bhē kö 'aan- -an dɔ; 'aan- -an -bha -kɔ -mɔ 'wuēn- -sü dɔ 'pō, <sup>20</sup> 'ö tɔɔ -Zlan -bha -gludēdhe

-wun 'plε kun tɔɔ 'wun =blεε' -wo -nu 'kpaan, -ya kēpē  
 -nu 'ka 'pö. <sup>21</sup>=εε, 'kwa- ma. =Dhεε' -yö n -gɔ 'aan- 'kpɔ.  
 Ka- 'piö kö 'a nu ka 'piö 'ma -klaaga 'ka 'iin 'a nu n -kɔ  
 'kpaan 'ka -dhɔ waa- -kē 'lëälë -sü -an 'ka e? (-A -mlë 'ka-  
 'piö e?)

## 5

*'Wun-go zian- -sü -zë -bha -da -Zlan-gɔ kɔɔ -sü*

<sup>1</sup> 'Wun 'a- ma -na -dhε 'saadhö 'gü =nε, -yö 'wun 'ö  
 =sɔɔn yaa -go zian -sü -zë 'ö mε -nu -de 'waa -Zlan -bha  
 mε -nu 'ka 'ö waa 'dho -a ka bhë -a 'ka ka ziën. 'Ö tɔɔ mε  
 do -yö ka ziën 'ö waa- ö dë bɔɔ 'wo wo 'ko 'piö. <sup>2</sup> 'Ö 'wun  
 =suu' - bhë, 'ka- =gaa' 'dhö 'ö 'ka ka -de sü =va. Pë 'ka dho -a  
 kē -bezë =zian' 'ö tɔɔ 'më 'ö dhoë- wo ka 'ka 'ö =ya kē 'dhö  
 mε bhë 'ka- bho ka ziën. <sup>3-4</sup> =Ya 'to n -ma, 'kō -kē =nε a ka  
 'ka =gbiin n mεdhε 'gü, n =zuö' -yö ka 'piö 'ma. 'Kεε mε  
 'ö pë -nu -kē 'dhö bhë, -a -wun bhë 'ma- 'kan 'saadhö kwa  
 Dëmε Yesu 'tɔ 'gü =nε =dhε 'wo- pö -a -bha giagia 'ka =nε  
 a ka 'piö 'ma -a 'dhö; 'kεε kē- wo 'dhö bhë =ya kē =nε 'ka  
 'dho ka 'ko =bhaa 'ö ma -de 'pö 'ma kē ka 'piö 'ma n =zuö'  
 'gü, 'piigbeedhε 'ö go kwa Dëmε Yesu 'piö bhë -yö -dho  
 kē kwa ziën. <sup>5</sup> Kwa -wo -yö kē do kö mε bhë 'kwaan- dɔ  
 Satan kwεε kö -yaan 'klo bhɔ -a bun 'gü, -yö kē 'dhö kö  
 -a nii -yaan dha kwa Dëmε Yesu -bha zakanyi 'ka.

<sup>6</sup> 'Wun 'ö 'ka- kē -na ka -bha -de -sü =va -wun 'ka bhë  
 'yaa -së. Kē- wo bhë -a =tɛi' 'pö kaa- dɔ =nε =bluubhεεpë  
 'teete -yö 'bluu- -bhla bhë =ee? <sup>7</sup> -Ka =bluubhεεpë zii 'ö  
 =sɔɔn yaa 'ka bhë -a bho ka -bha kö 'kaan- kē 'slööslö! =Ya  
 kē 'pö ka -dho kē =nε 'bluu- 'yi -dëü 'ö- =bhεεpë 'yaa- 'piö  
 bhë -a 'dhö. 'Kεε kē- wo 'dhö bhë, ma 'pö a- =dɔa' =nε ka-  
 -mε -nu 'ka. Bhii 'ö tɔɔ kwa -bha Paakö 'wlaan- kē -sü  
 zü =ya dɔ 'saadhö; yö =ga 'ö Klito =ya kē sla- bhë -a =bhoë'  
 'bhlanë 'ö -ziö kwa -bha =sɔɔn yaa -ta bhë -a 'ka bhë. <sup>8</sup> Kö

-kwa =zuögludhi kë; 'kεε =kun -kë 'kwa- -kë =bluu'- 'ö-  
=bhεεpë zii 'ö -kë =soon yaa waa- 'wun -go zian- -sü -zë  
'ka bhë 'ö- 'piö bhë -a 'ka. -Kwa kë =zian' =nε =bluu'- 'ö-  
=bhεεpë 'yaa- 'gü 'ö -kë =bluu'- 'ö -de -ta, 'ö 'wun giagia  
'ka bhë -a 'ka.

<sup>9</sup> 'Sëedhε 'a- bɔ ka -dhë bhë, pë 'a -ya -a 'gü yö kun tɔɔ  
kö =kun 'ka 'bhadhε kun mε -nu 'wo -tosiadhe kë -na 'wun  
-go zian- -sü -zë kë -sü 'gü bhë -an 'ka a? <sup>10</sup> N -ma -zotadhe  
kun tɔɔ mε -nu 'wo 'kpongtaa, 'wo 'wun -gɔ -bho zian-  
-mε -nu, -ya pë -dhɔ 'ka -mε -nu, =kwaanmε -nu, waa-  
gbapë gbamε -nu -an 'ka bhë, 'ka ziö ka 'ko -nu -ta, 'ka  
'san giagia 'ka ka 'ko -nu 'ka. N -ma -zotadhe yaa 'dho  
'dhö. 'Ö =ya kë =nε -yö 'dhö -bezë kö ka -dho go 'kpongtaa.  
<sup>11</sup> 'Kεε pë 'a- 'piö 'ö tɔɔ mε -nu 'wo wo -de -dhε -na Klito  
-bha mε -nu 'ö 'wo 'wun -nu -gɔ -bho zian- -mε -nu, -ya  
pë -dhɔ 'ka -mε -nu, gbapë gbamε -nu, 'si -bho mε -gɔ  
-mε -nu, yɔmümε -nu waa- =kwaanmε -nu -an 'ka bhë,  
'ka 'kan -an -bha =zian! Kö =kun 'ö ka -nu 'ka pë -nu -bhö  
ka 'ko =bhaa -dewo poo.

<sup>12-13</sup> Ma -më -de 'ö mε -nu 'waa Klito -bha mε 'ka 'ö -an  
-bha kö 'aan- za dɔ -an -bha; -Zlan =nε 'ö dho -an -bha za  
kan. Mε -nu 'ö 'ka dho -dhε -ga -an këwun -nu 'piö 'wo  
tɔɔ ka kpö 'gü -mε -nu =zian!; bhii pë 'ö =bεεn' -sü 'ka  
-Zlan -bha 'sëedhε 'gü -ya -pö: -Ka mε 'gluyaaazë kë -yö  
'go ka ziën.

## 6

Mε -nu 'ö 'waa -Zlan dɔ -an -bha mε -nu 'wo -Zlan  
-bha 'ka -an -bha za 'kan -sü

<sup>1</sup> -Më -kë 'ö mε =ya kë ka ziën, 'ö- -bha 'wun =ya kë  
ö dheglumε -bha, 'ö 'yaa dhoë -Zlan -bha mε -nu 'piö,  
'ö dhoë =zian' zakanmε -nu 'ö 'waa -Zlan dɔ -an 'piö e?  
<sup>2</sup> -Yö kë ka 'yaan =nε -Zlan -bha mε -nu -wo -dho za dɔ  
'kpongtaamε -nu -bha za kan. Ka 'ö 'ka dho 'kpongtaamε

-nu -bha za 'kan bhë, -yö -kë =dhë 'sa 'ö 'wun pë 'toutou -nu bhë 'wo -kë ka ziën 'ö 'kaa -mɔ -a -bha 'ka -an 'kan =nɛɛ? <sup>3</sup> -Yö kë ka 'yaan =nɛ kwa -dho -Zlan -bha bɔmɛ -nu -bha za kan; 'yö mɛ 'ö 'kwa bhë, -më -kë 'ö kwaa 'dho -mɔ 'wun -nu 'wo 'kpongtaa zö -an =blɛɛ' -sü -bha -ɛ? <sup>4</sup> 'Kɛɛ kö 'wun -nu =wa -da ka ziën 'sa, 'ö zakanmɛ -nu 'ö -an -bha pë gbɛ 'yaa -Zlan -bha mɛ -nu -bha 'piö bhë 'ka -an =dhɔɔ -kë! <sup>5</sup> A- -blɛɛ 'dhö! 'Wun bhë -yö ka -bha lë- -wun 'ka. A- =dɔa' =nɛ mɛ 'ö 'kpaakpa 'ö -mɔ -a -bha kö -yö 'wun -nu bho dhegluzë -nu ziën -yö -mɔ -a -bha kö -yö kë ka ziën 'ma. <sup>6</sup> =Ya kë =nɛ -kɔ bhë -a 'dhö, kö -yö -dhɛ -ma -kun zlöö kö 'wun =ya -da dhegluzë -nu ziën, kö -wo 'dho wo 'ko -nu 'ka zakanmɛ -nu 'ö 'waa -Zlan dɔ -an 'dhiö a?

<sup>7</sup> ɛɛ, 'ö ka- -yö bhë =a! -A -de pë -nu 'kwa 'we -na -an 'ka bhë -an -bha -da ka ziën -sü bhë -ya -zɔn =nɛ ka -kɔ =ya 'kun 'wun kë -sü 'ka. 'Ö bhii -më -kë 'ö 'wun 'toutou -nu 'wo bhë 'kaa -an 'to ka ziën 'iin 'ö 'kaa ka =kwaa' ka -de -zü 'waa ka =kwaan =ɛn? <sup>8</sup> 'Ö ka -zë 'ö 'wun 'yaa kpengdhö 'ka -an -kë; 'ö 'ka =kwaan -nu wo ka dhegluzë -nu -gɔ =zian' 'zü a! <sup>9</sup> 'Kɛɛ kë- wo 'dhö bhë, -yö kë ka 'yaan =nɛ pë yaakëmɛ -nu waa 'dho -da -Zlan -bha -gludëdhɛ -pö 'gü. A- -blɛɛ ka -dhë 'dhö -wa! 'Wun -gɔ -bho zian- -mɛ -nu, kwiga gbamɛ -nu, -dadhepiömɛ -nu, mɛ -nu -bha gɔɔn- =mɛɛ' -dhe -nu, <sup>10</sup> gɔɔn- -nu -bha -wɔ 'kuë -sü kë -mɛ -nu, =kwaanmɛ -nu, -ya pë -dhɔ 'ka -mɛ -nu, yɔmümɛ -nu, 'sibhomɛ -nu, mɛzëmɛ -nu 'wo bhë 'töüdhö, -a mɛ gbɛ yaa 'dho -da -Zlan -bha -gludëdhɛ -pö 'gü. <sup>11</sup> Mɛ 'bhaa -nu -wo ka ziën 'ö -an wɔ -kɔ -yö -kë =nɛ -kɔ =suu' -bhë -a 'dhö kö waa Yesu -wun -dhɛ 'wun gia- =kun. 'Kɛɛ 'ka kë 'slööslö =sɔɔn yaa -gɔ; 'ka kë -ya -de -ta -mɛ 'ka -Zlan -bha 'ka; 'ka bɔ kwa Dëmɛ Yesu Klito 'tɔ waa- -Zuu 'ö go kwaa- -Zlan 'piö bhë -an -ta, 'ka kë kpengdhö -Zlan -bha 'ka.

*'Wun 'ö -gban -zo -kë -de bun 'piö -sü -bha -Zlan -bha 'ka*

<sup>12</sup> ME =plëezë -wo ka ziën 'ö =ya kë 'wo- pö =ya kë =nE =wa Yesu -wun -dhe 'wun gia-, pë 'ö -dhi mE -dhë, -wo -mo -a -bha -wa kë. -Yö 'dhö, 'kEE pë 'saadhö 'ple kë -sü 'yaa -së. A -moa kö 'a- pö 'dhö 'püë- wo; 'kEE n 'ka 'dho n -de kë pë gbE -bha =nua 'ka. <sup>13</sup> 'Wun =zuan' do 'bhaa 'ö tɔɔ 'wun 'ö -gban -bhöpë -bha bhë; 'ö =ya kë ka- -pö: «-Bhöpë 'dhodhe tɔɔ kwa 'guu; kö 'gu -bha tɔɔ -bhöpë.» -Yö 'dhö, 'kEE kwaa 'dho pë -bhö 'kwaan- -a ziö =gɔü; 'ö tɔɔ -bhöpë 'ö bhë pë 'ö- -wun 'dho 'gbee- 'ö -ziö -a 'ka pë 'ple -ta yö kun; bhii pë =ple 'wo bhë -Zlan -dho -an 'gü =siö'- do do 'ka. ME 'bhee- bun 'ö bhë 'pö yaa -da kö -yaan kë 'wun -nu -gɔ -bho zian -sü -zë -nu =kaa' -pë 'ka. -Yö -dɔ kwa DëmE -bha dɔ 'ka 'ö DëmE -de 'pö 'ö bun =kɔɔnmE 'ka. <sup>14</sup> =Ya kë 'dhö bun 'ö -Zlan -yö kwa DëmE -bha bho ga 'gü bhë, -yö -dho kwa -bha bho ga 'gü 'pö 'ö -këdhösü nu -a -dhë 'ö -bha 'piigbeedhe =kwaa'.

<sup>15</sup> -Yö kë ka 'yaan =nE ka bun -nu 'wo tɔɔ Klito dɔ -nu. =Ya kë 'pö kö a -dho Klito bun dɔ -nu do sü 'aan- kë =sɔɔn yaa =kaa' -pë 'ka a? <sup>16</sup> -Abi' 'gbEEdhö! 'Ö tɔɔ gɔɔn- 'ö waa- =sɔɔnkëdhe =wa wɔ wo 'ko 'piö kö =wa kë mE -lü do 'ka =nE bhë bhii pë 'ö =bEEn' -sü 'ka -Zlan -bha 'sëedhe 'gü -ya -pö: ME =plE 'wo bhë -wo -dho kë mE -lü do 'ka. <sup>17</sup> Yö =ga 'ö mE 'ö =ya kpa kwa DëmE -bha 'ö wo -nu 'wo -kë -Zuu do 'ka.

<sup>18</sup> -A -wun 'gü =nE 'ö 'ka dho =duë 'wun -yö yaan -sü kë -sü -dhë 'ö tɔɔ =sɔɔn yaa mE 'ö pin dho to mE -lü -bha -yaan ziö -a mE 'ö =nE -a -ta 'yaa 'dhö; bhii mE =ya =sɔɔn kë kö =ya =sɔɔn yaa kë ö -de bun 'ka. <sup>19</sup> -Yö kë ka 'yaan =nE ka bun 'ö tɔɔ -Zuu 'slööslö -bha 'kɔ. -Zuu bhë =nE 'ö -Zlan -ya nu ka -dhë 'ö -ya -sü 'ka ka 'gü; =ya kë 'dhö kö 'kaa ka -de -bha 'ka gbɔ. <sup>20</sup> Bhii -Zlan =ya ka 'dho =sɔɔng' =va 'ka, kö -ka ka bun -nu kë -Zlan 'tɔ -bhɔ -a 'ka -pë -nu 'ka.

## 7

'Wun 'ö -gban gɔɔn- waa- dhe -an -bha wo 'ko 'sü -sü -bha

<sup>1</sup> 'Kwa yö 'wun 'ö ka- 'gü =dhɛɛ' kpɔ n -gɔ 'sëedhɛ 'ka- bɔ n -dhë -a 'gü bhë -a -bha; 'wun mɛ 'ö -gban dhe 'sü -sü -bha bhë, =yö -së kö gɔɔn- 'ö -dhö -yö 'to 'kwɛa 'ka. <sup>2</sup> 'Kɛɛ =sɔɔn kē -sü 'ö =ya -pɛn =duö bhë -a -wun 'gü, =yö -së kö gɔɔn- 'ö -dhö, -a bɔɔ -yö kē -dhö, kö dhebɔ 'ö -dhö, -a =gɔn -yö kē -dhö. <sup>3</sup> Dhe =gɔn -yö -dho pē 'ö dho -a kē ö bɔɔ -dhë -a kē; -kɔ do bhë =nɛ 'ö dhebɔ -de 'pö 'yö dho pē 'ö- =dua' 'ka ö =gɔn buëndhö -a kaa -a -dhë. <sup>4</sup> Dhebɔ yaa 'dho ö -dhi -a -dhë -wun kē ö bun 'ka, 'ö tɔɔ -yö -ya -a =gɔn -bha 'ka; -kɔ do bhë 'ö- 'ka 'pö gɔɔn- 'piö =zian' bhii -a bun -ya bɔɔ -bha 'ka. <sup>5</sup> -A 'ke yaa kē =nɛ -mɔ 'ka- wo -a 'gü 'ö 'ka 'töng sü 'ö 'ka =bhɛa -a 'ka -Zlan -dhë, kö =kun 'ö 'ka -kan 'kuë- 'ö mɛ 'ö -dhö 'ö -wɔ -dhɛ gbɛ 'gü. =Ya kē =nɛ 'töng bhë =ya ziö, ka -bha =sɛɛ' -yö kē do 'zü -dëüwo; -yö kē 'dhö kö =kun 'ö kaa ka =zuökuënnudhɛ gbɛ yö gbɔ, 'ö Satan -yö ka -püö.

<sup>6</sup> -A pö 'a- wo 'dhö bhë, yaa kē =nɛ ka 'gbee- ta 'a- wo =nɛ -kaa kē =nëdhö 'iin -a mɛ mɛ =nɛ -kaa kē -kɔ 'bhaa mɛ =nɛ -a 'gü. -Yö ka 'paanbhowo 'ka. <sup>7</sup> -Yö n -zo 'piö -be kö mɛ -nu 'saadhö -wo kē =nɛ n 'dhö; 'kɛɛ kē- wo 'dhö bhë, -Zlan -yö gbaɔ -kē kwa -dhë do do 'ka. Mɛ 'ö -dhö pē 'ö- =tian' =nɛ 'ö- yö.

<sup>8</sup> Mɛ 'wo =tun 'kwɛa 'ka waa- dhoo -nu 'ö 'wo =gɛandhoo -nu 'ka bhë, -yö -dho kē -së kö -wo 'to 'dhö =nɛ n 'dhö. <sup>9</sup> 'Kɛɛ 'ö =ya kē =nɛ waa -mɔ wo =zuö' kuënnu -sü -bha, kö -wo wo 'kosüdhe waa- =gɔɔn -an 'ka; 'ö tɔɔ 'yaa -së kö 'ka 'to 'kwɛa 'ka 'iin =gɛan 'ka 'kɛɛ kö dhe -wun 'iin gɔɔn- =ya -da ka =zuö' 'gü.

<sup>10</sup> Dhoo -nu kaa- ka =gɔn -nu, -ka ka 'to kē -së 'ka -dhiodɔwo 'ö =nɛ -a -bha; n -wo 'yaa -mü. Kwa Dëmɛ -ya

-pö kö =kun 'ö dhebo 'ö gwaan 'ö -kan ö =gɔn -bha! <sup>11</sup> 'Ö =ya kë =nɛ -an -bha gwaan =ya 'kan, kö =kun 'ö =gɔn gbɛ sü gbɔ; 'yaa 'pö kö -yö 'yɛ ö 'zü -yö nu ö =gɔn 'piö. -Kɔ do bhë 'ö- 'ka =gɔn 'piö 'pö. Yö 'ka 'dho ö bɔɔ bho 'blü!

<sup>12</sup> Mɛ 'ka to, a- -pö ka -dhë n -de =woë' =nɛ: Mɛ 'ö Yesu Klito -wun -dhɛ 'wun gia- -mɛ 'ka, 'ö- bɔɔ 'yaa Klito -bha mɛ 'ka 'kɛɛ kö -a bɔɔ bhë -ya 'piö kö -wo 'to wo 'ko 'piö bhë, kö =kun 'ö- bho 'blüü! <sup>13</sup> -Kɔ do bhë 'ö- 'ka dhebo 'ö Yesu Klito -wun -dhɛ 'wun gia- -dhe 'ka 'ö- =gɔn 'yaa Klito -bha mɛ 'ka bhë -a 'piö 'pö. Yaa 'dho go ö =gɔn 'piö 'kɛɛ kö yö -zë -ya 'piö kö 'wo 'to wo 'ko 'piö. <sup>14</sup> Bhii -Zlan 'yan -yö gɔɔn- 'yaa Yesu Klito -wun -dhɛ 'wun gia- -mɛ 'ka bhë -a -bha, -a -bha -to ö bɔɔ 'piö -sü 'gü -an -bha -kë dhe waa- =gɔn -an 'ka -sü -wun 'gü; -kɔ do bhë 'ö- 'ka dhe 'ö 'yaa Yesu Klito -wun -dhɛ 'wun gia- bhë -a -bha 'ka 'pö, 'ö bhii 'yaa 'pö -be kö -an -bha 'në -nu 'wo bhë -wo -dho kë mɛ -nu 'ö 'waa -Zlan -bha 'ka -an 'ka. 'kɛɛ kö 'kwa -dhɛ -ga -a 'piö -së 'ka, -Zlan -kɔ -së -yö -an 'piö. <sup>15</sup> 'Ö =ya kë 'zü =nɛ 'pian =plɛ 'wo bhë -an 'piö, mɛ mɛ 'ö 'yaa Yesu Klito -wun -dhɛ 'wun gia- bhë =nɛ 'ö- 'piö kö 'ö 'kan ö 'bha -bha, kö -ya kë 'pö; 'kɛɛ Yesu Klito -wun -dhɛ 'wun gia- -mɛ 'ö bhë 'yaa =nɛng -sü 'ka 'wun -dhɛ mɛ bhë -a 'gü; 'ö tɔɔ -Zlan -yö kwa =dhɔɔ -kë kö 'kwaan- kë =zuöyagluu 'gü. <sup>16</sup> Bhii 'ö tɔɔ bhi 'ü dhebo 'ka bhë, ü -dho -a =tɛi' dɔ -më -bha =nɛ ü -dho -a kë kö ü =gɔn -yaan dha =ɛ, 'iin bhi 'ü gɔɔn- 'ka bhë, -më 'ü dho -a dɔ -a -bha =nɛ ü bɔɔ -dho dha =ɛɛ?

*'Ta -sü -kɔ* 'ö -Zlan -zo 'kun -wun 'gü

<sup>17</sup> =Ya 'kan 'wun mɛ bhë -a -bha, mɛ 'ö -dhö, -a wɔ -kɔ -yö kë =nɛ -kɔ 'ö kwa Dëmɛ -ya =yaa' -a =zuö' -bha kö =yaa -dhɔɔ kë -yaan kë Yesu -wun -dhɛ 'wun gia- -mɛ 'ka bhë -a 'dhö. -Dhiodɔwo 'a- dɔ -na Yesu -wun -dhɛ 'wun gia- -mɛ -nu -dho 'kuë- -sü -nu 'gü -dhɛ 'saadhö -bha 'ö bhë.



<sup>18</sup> Mε 'ö go 'böng kö yaa kë Yesu -wun -dhe 'wun gia- -mε 'ka =kun, 'ö =ya kaa zlöö bhë kö =kun 'ö ö -de -kë =zuö' -to zlöö -mε 'ka Zuifö -nu -bha wɔ -kɔ 'ö -kë -dho 'böng -sü 'ka bhë -a -wun 'gü. 'Iin mε 'ö -Zlan -ya =dhɔɔ -kë kö yaa 'dho 'böng =kun bhë, kö =kun 'ö ö -de -kë -dho 'böng -mε 'ka. <sup>19</sup> Bhii ü -dho 'böng oo, ü 'ka 'dho 'böng oo, -Zlan 'to 'yaa- gbε -bha. Pë mε 'ö- -wun 'dhö 'gbee- 'ö tɔɔ -a -bha tɔng -nu 'kun -sü. <sup>20</sup> Mε 'ö -dhö -yö 'to =nε -kɔ 'ö =kaa' kö -Zlan =yaa- =dhɔɔ kë bhë -a 'dhö. <sup>21</sup> =Ya kë =nε ü -kë =nua 'ka -Zlan -yaan =tun ü -dhɔɔ kë -na, kö =kun 'ö ü =zuö' -yö to zlöö. 'Kεε =ya kë =nε ü -bɔ -a -ta -pë =ya kë -dhö kë 'üën- 'go 'gan 'gü, kö -bhö -a 'kun 'gbee- kö -potaasü -yaan kë ü -gɔ! <sup>22</sup> Kë- wo 'dhö bhë 'ö tɔɔ mε 'ö to =nua 'ka 'ö kwa Dëmε -ya =dhɔɔ -kë kö -potaasü -ya -gɔ, 'go mü 'ö- -bha 'wun 'plε -yö -gban kwa Dëmε -bha. -Kɔ do bhë 'ö- 'ka mε 'ö -potaasü -yö -kë -a -gɔ 'ö Klito -ya =dhɔɔ -kë bhë -a -bha 'ka 'pö, bhii kö =ya kë -a -bha =nua 'ka. <sup>23</sup> -Zlan =ya ka 'dhɔ =sɔngg' =vaazë 'ka 'saadhö (Klito fei 'ka); =kun -kë 'ka -kë mε 'bhee- -gɔ =nuadhε 'gü! <sup>24</sup> N dhegluzë -nu, a- -pö ka -dhë: Mε 'ö -dhö -yö to =nε -kɔ 'ö =kaa' kö -Zlan -yaan =tun -a =dhɔɔ kë -na bhë -a 'dhö.

*'Wun 'ö -gban mε -nu 'wo 'kwεa 'ka -an -bha*

<sup>25</sup> 'Wun mε 'ö -gban mε -nu 'ö 'waa gwaan 'iin 'ö waa dhe 'sü -an -bha bhë, tɔng yaa 'go kwa Dëmε 'piö -a =wuën'; 'kεε a -mɔa 'aan- -wun =blεε' 'ö tɔɔ kwa Dëmε -bha 'glusë 'gü =yaa- kë 'ma kë mε 'ö mε -nu -wo wo -zo tèn n -dhë -a 'ka.

<sup>26</sup> =Dhe 'ö -kë =nε 'töng 'ö 'kwa- 'gü =nε -yö 'wun 'gbee- -nu -bha 'töng 'ka bhë, n -ma -zotadhe 'ö tɔɔ =yö -së gɔɔn- -bha 'ka kö -yö ö bha 'to =nε -kɔ 'yö- 'ka bhë -a 'dhö. <sup>27</sup> =Ya kë =nε dhe -yö ü -gɔ, kö =kun 'ü- bho ü 'piö; 'ö =ya kë 'zü =nε dhe 'yaa ü -gɔ, kö =kun 'ü ü -de -kë dhe 'sü -dhɔ 'ka! <sup>28</sup> 'Kεε kë- wo 'dhö bhë, yaa kë =nε kö mε 'ö =ya dhe 'sü 'iin

'nédhezé 'ö =ya 'dho gwaan kö =ya =sɔɔn yaa kë 'yaa -mü. -A pö 'a- wo 'dhö bhë 'ö tɔɔ 'në gɔɔn- waa- 'nédhezé 'wo wo 'ko 'sü -na dhe waa- =gɔɔn -an 'ka bhë, -an 'yënnng -dho bhɔ =va -an -bha -kë 'ko 'piö -sü bhë -a 'gü. Pë 'ö -kë 'a- 'piö kö -yö 'san ka 'ka bhë 'ö bhë.

<sup>29</sup> -A pö 'a- wo 'dhö bhë, n dhegluzë -nu, 'ö tɔɔ -tosiadhe 'ö 'kpongtaa zö bhë, -a 'dhiötöyi 'yaa =gbiin gbo bhë. -A -wun 'gü 'go =dɛɛ -bha, mɛ 'ö dhe 'dhö -a -gɔ, -yö kë =nɛ mɛ 'ö 'yaa- gɔ -a 'dhö, 'wun 'ö -gban -Zlan -bha -a 'gü ('ö tɔɔ =kun -kë 'ö -gɔ kɔɔ -wun -yö -kë -a -bha -zo -ta -a 'gü -wun do 'ka). <sup>30</sup> Kö mɛ -nu 'wo 'gbo bɔ -na, -wo kë =nɛ mɛ -nu 'ö 'waa 'gbo bɔ -na -an 'dhö; kö mɛ -nu 'wo 'yee 'to -na, -wo kë =nɛ mɛ -nu 'ö -kpɛ 'yaa -an -bha -an 'dhö; kö mɛ -nu 'ö 'wo pë 'dho -na -wo kë =nɛ mɛ 'ö pë 'wo- dho bhë 'ö 'yaa -an -gɔ -an 'dhö; <sup>31</sup> kö mɛ -nu 'ö 'kpongtaapë -sɛɛbɔ 'dhö -an -gɔ, -wo kë =nɛ mɛ -nu 'ö 'yaa -an -gɔ -an 'dhö; bhii 'kpongtaadhɛ 'ö 'ka- ga -na bhë, yaa 'dhö =glɔɔ =duö gbo.

<sup>32</sup> A- 'piö kö 'ka ka bo -dɔ pë -nu =zɔɔng' -ta -sü 'ka. 'Ö tɔɔ mɛ 'ö dhe 'yaa- gɔ, pë 'ö- -wun 'dho -a -bha 'ö tɔɔ kwa Dëmɛ -bha yuö. Pë 'ö- -zo 'dhö -a -dhë 'ö tɔɔ kö 'ö 'yi -yö 'kan -a 'dhii. <sup>33</sup> Kɛɛ kö mɛ 'ö dhe 'dhö -a -gɔ bhë -yö 'kpongtaapë -nu 'piö bhii 'ö tɔɔ -ya 'piö kö 'ö -wun 'yi -yö 'kan 'ö bɔɔ -dhë. <sup>34</sup> -A -dɔ 'wun =plɛ =zɔɔng' -ta -gɛn =ga 'ö bhë; -kɔ do bhë 'ö- 'ka 'ö dhe 'ö 'yaa gwaan 'iin 'nédhezé 'ö yaa 'dho gwaan 'ö 'ö -zo =kaa' kwa Dëmɛ -bha 'wun -nu 'piö -a 'ka; bhii -ya 'piö kö 'ö kë kwa Dëmɛ -bha 'ka 'ö =zuö' 'gü -wun -nu waa- 'ö kë -kɔ -nu -an 'plɛ 'gü. 'Kɛɛ kö dhe 'ö gwaan -yö dɔ 'ö -de =zɔɔng' -ta 'kpongtaapë -nu -wun 'ka; 'ö- 'piö kö 'ö 'yi -yö 'kan 'ö =gɔn 'dhi.

<sup>35</sup> A- blɛɛ ka -bha 'wunsë 'ka; n 'ka ka 'gbee- -ta bho; 'ö tɔɔ a- 'piö kö 'ka kë =nɛ -kɔ 'ö ka -ma kun -a 'ka -së 'ka

bhë -a 'dhö, 'kεε kö 'ka 'to -klu -sü 'ka 'fεfεdhö kwa Dëmε -bha yuö kē -sü -bha.

<sup>36</sup> 'Kwa yö 'wun mε 'ö -gban -zo -tën 'ko -dhë -mε 'ö 'wo dho wo 'ko sü -be 'kεε 'wo- pö zlöö wo 'ka 'dho wo 'ko sü bhë -a -bha; n -ma -zotadhe 'ö =nε: =Ya kē =nε 'në gɔɔn- =ya -dhε -ga 'wun bhë -a 'gü -së 'ka 'ö =yaa- yö =nε 'ya- kē 'dhö kö 'ya pë yaa kē ö 'bha 'ka 'iin 'ö =yaa- yö 'zü =nε ö -kɔ yaa -mɔ -to 'dhö -sü -bha, 'ö- 'piö 'zü kö 'wo wo 'ko 'sü, kö 'yaa 'wun yaa 'ka; -wo wo 'ko 'sü =nε -kɔ 'ö- 'ka -an -dhë -së bhë -a 'dhö. <sup>37</sup> 'Iin =ya kē =nε -kɔ do bhë -a 'dhö 'ö- -ya ö -de =zuö' 'gü 'gbönggböng =nε wo 'ka 'dho wo 'ko sü, 'ö =ya -dhε -ga -a 'gü 'ö dho -mɔ -a -bha, -a mε bhë kö =yö -së. <sup>38</sup> Kö 'kwa -dhε -ga -a 'piö -së 'ka mε 'ö waa- ö =dhɔɔbhaadhe 'wo wo 'ko sü bhë, -ya -kē -së. 'Kεε mε 'ö dho zlöö 'ö waa- dhe 'ö waa wo 'ko 'sü gbɔ bhë, -ya -kē -së 'zü ('ö =zië' -a mε -blεεzë -ta).

<sup>39</sup> Dhe 'ö gwaan, -a -klu -sü -mü ö =gɔn -bha 'töng 'ö =tun -a 'ka 'bhee- 'gü bhë -a 'ka; 'kεε =ya kē =nε 'yaa -dhö gbɔ kö -potaasü -yö dhe 'ö =ya 'to =gεan 'ka bhë -a -gɔ kö -yaan gwaan 'kpɔ mε 'waa gbε -gɔ 'zü; 'kεε kö -yö kē Klito -wun -dhε 'wun gia- -mε -nu 'ka =zian'. <sup>40</sup> -Yö 'dhö 'kεε -yö -dho kē -a -gɔ =zuögludhi -wun 'ka kö -yö 'to 'dhö zlöö. -Wo -kaanta 'ö bhë, -yö n -de =zuö' 'gü -wun 'ka 'kεε kē- wo 'dhö bhë, -Zuu 'ö go -Zlan 'piö -yö n 'gü 'püë- wo!

## 8

### 'Wun 'ö -gban -köpë 'wo sla- bho -a 'ka -a -bha

<sup>1</sup> 'Wun mε 'ö -gban -köpë 'wo sla- bhoë gbaḡë -nu -dhë -an -bha bhë, 'kwa yö -a -bha. -A pö 'ka- wo: 'Wundɔdhe -yö kwa 'saadhö kwa -gɔ bhë, -yö 'wun gia- 'ka. 'Kεε 'wundɔdhe 'ka- -ga -na bhë -yö mε -kē -desüvamε 'ka; 'ö -dhɔ -zë 'yö- -kē =zian' 'ö kwa -bha -zo -yö -Zlan -bha -sü -yö -da 'dhiö. <sup>2</sup> -Yö kē ka 'yaan =nε mε 'ö- pö -na ö -de

-dhë =nE 'wundɔdhe -yö ö -gɔ bhë kö 'wundɔdhe 'yaa-gɔ =nE -kɔ 'ö dho -a dɔa bhë -a 'dhö. <sup>3</sup>'KEE ME 'ö -Zlan -dho 'dho -a -bha bhë, -Zlan -ya -mE -ga =nE ME 'ö- -bha 'ka -a 'dhö.

<sup>4</sup>=DhEE' bhë 'ö tɔɔ: -Köpë 'wo sla- bhoë bhë, -wo -mɔa 'wo- -bhö -a? 'KEE kē- wo 'dhö bhë kwa- =dɔa' =nE pē 'ö dho kē gɔapē -yö -a -bha -pē 'ka 'kpongtaa zö 'yaa 'dhö; 'ö 'kwa- dɔa 'pö =nE -Zlan -yö 'dhö do. <sup>5</sup>'Kö -kē =nE ME -nu -wa -pö -zlan -nu -wo -dhö =va 'kpongtaa waa- dhang- 'gü -dhe -nu -an -bha, 'wun 'ö -dee 'dhö 'wun gia- 'ka, 'ö -an dēME -nu 'dhö -dhö 'pö, <sup>6</sup>kwa -bha 'kwa- dɔ 'ö tɔɔ -Zlan -yö do kwa Dē 'ka. Yö =nE 'ö pē 'saadhö 'plE -da; 'ö 'kwa -tosiadhe -kē -a -bha kē 'ka. Kwa -bha 'ka 'pö, kwa DēME -yö do Yesu Klito 'ka. Yö =nE 'ö- -kē 'ö pē 'saadhö 'wo -kē -dhö 'ö kwa -de 'pö 'kwa -tosiadhe -kē.

<sup>7</sup>'KEE kē- wo 'dhö bhë 'wun bhë -a -bha -kē 'wun gia- 'ka -sü bhë, ME 'plE 'waa- dɔ; yö =ga ME 'bhaa -nu 'wo -dhö 'ö gɔapē -bha -kē ME -gɔ -sü =ya 'to -an kē -kɔ 'ka bhë 'ö -köpē 'wo sla- bho -na -a 'ka bhë 'wo- -bhö -na zlöö =nE pē 'wo- pö 'kpa -an -mɔ -a 'gü -sü -mü bhë -a 'dhö bhë. Bhii =ya kē 'dhö 'ö -an =zuö' -yö to zlöö. <sup>8</sup>Yö =ga 'pö 'sa, 'ö 'yaa -bhöpē 'ö dho kwa =yɔɔn -Zlan -bha -a 'ka bhë, bhii =ya kē =nE 'kwaa -a -bhö, -a -bha 'pē 'yaa kwa -bha; 'iin 'kwa- -bhö 'pö, 'kwaa pē gɔE yö -a 'gbloo 'piö.

<sup>9</sup>Kö -ka ka -zo kē ka 'wun kē -kɔ -nu 'piö -potaasü 'ö ka -gɔ bhë -a 'ka, =kun -kē 'ö ME -nu -wo to ka 'piö 'ö 'wo -da wɔ -kɔ yaa kē -sü 'gü -an -bha -zo -yö -Zlan -bha -sü -bha -kē 'tee -sü -wun 'gü. <sup>10</sup>ME 'ö- -bha -zo -yö -Zlan -bha -sü 'dhö 'tee, =ya -kpēn bhi 'ö 'wundɔdhe 'dhö ü -gɔ bhë ü -bha kwiga -gba -a 'gü -kɔ 'gü, -a =faan' 'ka 'dho mē kö -yö -köpē -nu 'wo sla- bho -na -a 'ka bhë -yaan -a -bhö -a? <sup>11</sup>=Ya kē 'pö, dheglu -mE 'ö- -bha -zo -yö -Zlan -bha -sü 'dhö 'tee 'ö Klito -yö ga -a -wun 'gü bhë kö ü 'ka- -püö

ü -bha 'wundɔdhe =kwaa' =a? <sup>12</sup> =Ya kë =nɛ dhegluzë 'ö-  
-bha -zo -yö -Zlan -bha -sü 'dho 'tee bhë, 'bha- kë 'dhö kö  
'bha pë yaa kë -a 'ka -a =zuö' 'gü kö 'bha =sɔɔn yaa kë Klito  
gia- 'ka. <sup>13</sup> =Ya kë 'dhö, 'kö -kë =nɛ n -ma pë 'ö 'wo sla- bho  
-a 'ka bhë -a -bhö -sü -yö n dheglu -püö -gɛn 'ka, kö n 'ka  
dho -a -bhö gbɔ.

## 9

*Pë 'ö dɔ* Yesu -bha bɔmɛ -nu =tian' 'ö Pɔlö yaa- sü waa-  
pë -nu 'ö -an =dua' 'dhö -mü kö -waan kë

<sup>1</sup> Ma 'ka n -ga -na =nɛ Yesu -bha bɔmɛ -mü n 'ka; kö  
-potaasü -yö n -gɔ. A -kpën kwa Dëmɛ Yesu -bha; yuö 'a-  
-kë kwa Dëmɛ -dhë bhë, ka =nɛ 'ka tɔɔ -a -yö -a -bha -pë.  
<sup>2</sup> 'Kö -kë =nɛ mɛ 'bhaa -nu 'waa n 'sü =nɛ Yesu -bha bɔmɛ  
'dhö, ka -zë, -yö n 'gü =nɛ ka -dho n dɔa. -A -de ka -bha  
-kë Dëmɛ 'gü -sü bhë -ya -zɔn =nɛ a- -bha bɔmɛ 'ka.

<sup>3</sup> -Ka -dhɛ -ga 'dhɛ! -A 'bhaa -nu =ya kë, -kɔ 'a n -de -ta  
=kɔɔ' -na -a 'ka -nu wo, n =tɔɔkëmɛ -nu -gɔ bhë 'ö =nɛ:  
<sup>4</sup> Yuö 'a- kë -na =nɛ bhë pë 'ö n =dua' 'ka, -bhöpë -nu waa-  
mü pë -nu 'ka 'yaa 'dhö a? <sup>5</sup> N =dua' 'yaa -mü kö 'a dhe 'sü  
kwa dhegluzë -nu ziën 'a- kë n bɔɔ 'ka, 'iin kö 'a- kpa n  
-ma 'ta 'bhaa -nu 'gü =nɛ -kɔ 'ö Yesu -bha bɔmɛ mɛ 'wo  
to -a 'dhö =nɛ, kwa Dëmɛ dhegluzë -nu waa- Piɛɛ -nu 'wo-  
kë -na -a 'ka bhë -a 'dhö a? <sup>6</sup> 'Iin kë- wo 'dhö bhë =nɛ yië-  
Baanabasö yi -de 'sloo =nɛ 'yi dho yuö kë kö 'yiën- yi -bha  
-tosiadhe -kë -a -ta -pë yö -a 'gü kö mɛ gbɛ -yaan 'kun -nu  
yi -dhë -sü 'ka a? <sup>7</sup> 'Ka- ma do =nɛ 'dhasi -yö -dho ö -bha  
'sɛ -glu gɔn =dhia ö -de -gɔ =naɔ 'ka a? 'Iin dö 'ö dho 'ö  
'lü ta 'ö 'yaa- bhɛ -bhö -ee? 'Iin dö 'ö -tuë -to 'ö 'yaa- 'yɔn  
'yi dan =ɛn?

<sup>8</sup> Kö =kun 'ö -kë ka -zo 'piö =nɛ mɛbheedhe 'ta 'sü -kɔ 'ö  
'a- 'bhaa -nu sü 'wun =zuan' 'ka yö -mü; 'ö tɔɔ Moizö -bha  
tɔng -ya -blɛɛ =nɛ -kɔ bhë -a 'dhö 'pö. <sup>9</sup> Tɔng 'sëedhe

bhë -yö =bεεn' -sü 'ka -a 'gü =nε: Kö =kun 'ü -piö 'klang yö -du 'ö 'blee- ga zɔn -na bhë -a 'dhi -bha! Kë 'ö- wo 'dhö bhë do 'pö 'ö -Zlan 'dhoë- woë- -du -nu =zɔnng' -ta bhë =ee? <sup>10</sup> -Abi! Kwa -wun =nε 'ö 'wun bhë 'ö- =blεε -a -wun 'gü =zian'. 'Kεε -yö 'wun gia- 'ka; bhii 'ö tɔɔ mε 'ö -dhe -ya -na -yö -dho -a -pë kan, 'ö mε 'ö =bluu'- -kpa -ma -na 'ö dho ö -bha ga yö 'pö. <sup>11</sup> 'Wun 'ö -gban -Zlan -bha, -a ta kun 'yi- wo ka 'gü bhë -a? =Ya kë 'pö kö ka -gɔ -pë -nu 'wo bhë yi -dhë sü 'gbee- -ta 'ka a? <sup>12</sup> mε mε -nu 'ö 'wo to, kë 'ö- wo -na -an =dua' 'ka 'ö 'ka- kë -na -an -dhë bhë, kö yi 'dhe, yi 'më 'ö yi -bha 'yaa ziö -an -bha -ta bhë εε?

'Kεε kö kë- wo 'dhö bhë, pë 'ö yi =dua' 'ka bhë, yië -a gbε -dhe; pë 'yi- -kë =zian' 'ö tɔɔ 'to 'yi- wo 'dhö -yö kë 'dhö kö 'wuntaɔsë 'ö -gban Klito -bha bhë, =kun -kë 'ö- kuënnupë dho kë -dhö (-yaan 'to zlöö). <sup>13</sup> -Yö kë ka 'yaan =nε mε -nu 'wo yuö kë -na -Zlan -gɔ kɔɔ bhë, -bhöpë 'ö mü bhë =nε 'wo- nu -an -dhë, 'iin mε -nu 'wo sla- bho -na bhë sla- bho -a 'ka -pë bhë -an -bha -yö -kë -dhö. <sup>14</sup> -Kɔ do bhë -a 'ka kwa Dëmε -ya -blεε 'ö- pö mε -nu 'wo 'wuntaɔsë =blεε' -na bhë, kö -wo -tosiadhe kë -a 'gü -pë -ta.

<sup>15</sup> 'Kεε yö =ga 'ö pë -nu bhë, 'ö n 'ka- gbε -dhe; 'iin yaa kë 'pö =nε 'sëedhe 'a- bɔ -na =nε, a- -bɔ kö 'kaan- -a 'gü -pë kë 'dhö yö kun; 'kö -kë =nε a -dho ga, kö ga 'a dho -a wo n -ma 'wuntaɔsë =blεε' -sü 'gü, 'kεε n 'ka dho pë gbε -dhe. N -ma -kë 'gɔugɔ -sü 'ö bhë, mε gbε 'ka dho -a bho n -ma. <sup>16</sup> 'Ö kë- wo 'dhö bhë, n -ma 'wuntaɔsë =blεε' -sü bhë n 'ka 'dho n -de sü =va -a -wun 'gü. Pë 'ö n =dua' 'ka, 'a dho -a kë yö -mü. -A 'ke n 'ka- =blεε', 'wun 'gbee- -yö -dho kë n 'ka. <sup>17</sup> =Ya kë -be =nε ma gia- 'a- pö a -dho kë 'wuntaɔsë =blεε' -mε 'ka, kö a -dho -ya n =saan' =wuën'. 'Kεε yaa kë 'dhö gbɔ 'sa. Yö =ga 'ö -kë n =dua' 'ka bhë; kö pë 'ö n =dua' 'ka kö 'aan- kë bhë =nε 'a- kë -na 'kpaan 'ka bhë. <sup>18</sup> =Ya kë 'dhö n =saan' -yö -dho kë -më 'ka ε? 'Ö tɔɔ

-kpe 'ö n -ta 'ö 'a 'wuntaɔsë -wun =blɛɛ' -na -a 'ka 'kpaan  
'ka 'ö pë 'ö n =dua' 'ka 'ö 'maa- -dhɛ bhë.

<sup>19</sup> Ka- -yö bhë =a, -potaasü -yö n -gɔ, bhii mɛ gbɛ -bha  
'pë 'yaa n -ma. 'kɛɛ a n -de kē mɛ 'plɛ -bha =nua 'ka, mɛ  
-nu -waan nu =va n 'piö 'wuntaɔsë 'gbloo 'piö. <sup>20</sup> =Ya kē =nɛ  
a yuö kē -na Zuifö -nu ziën, n wɔ -kɔ -yö -kē =nɛ -an -bha  
'dhö, 'kɛɛ kö kē- wo 'dhö bhë -wo mɛ -nu 'wo wo -gɔ dho  
sia- Moizö -bha tɔng -dhë bhë, 'ö 'maa -an -mɛ 'ka, 'kɛɛ a-  
-kē 'dhö kö -waan 'we 'wuntaɔsë -wun -bha =va 'ka. <sup>21</sup> -Kɔ  
do bhë 'a- =kaa' 'pö mɛ -nu 'ö 'waa Moizö -bha tɔng do bhë  
-an ziën; a- 'slë -mɛɛ kö 'yi yi 'ko -wo 'gü 'ma. 'kɛɛ kē- wo  
'dhö bhë, -naa -yö -dhö -a mɛ 'ö -gban tɔng -bha bhë -a  
-bha, bhii a -klu -sü 'ka Klito -bha tɔng -bha; -yö kē 'dhö  
kö -waan 'we 'wuntaɔsë -wun -bha. Yaa kē =nɛ pë 'wo- pö  
'maa -Zlan -bha tɔng =bhlë -ya n -ma -gɔ -dho sia- Klito  
-bha tɔng -dhë -sü -wun 'gü bhë yö -mü. <sup>22</sup> Mɛ -nu 'wo  
'tëëtë -zo -yö Yesu -bha -sü 'gü bhë 'ma kē -an ziën, a pë  
-nu -kē -an -bha -naa -bha kö -waan 'we 'wuntaɔsë -wun  
-bha. -Kɔ bhë =nɛ 'a n -de =kaa' -dhɛ 'saadhö 'gü, kö -kɔ  
'wo- -bha, 'ma n -de kē =nɛ -an 'dhö kö -an mɛ 'bhaa -nu  
-waan 'we 'wuntaɔsë -wun -bha. <sup>23</sup> 'Wun -nu 'wo bhë a-  
'plɛ -kē 'wuntaɔsë -wun 'gü, -yö kē 'pö kö -a 'gü -pë -së  
-nu 'wo -dhö bhë n -ma -yö kē -dhö.

<sup>24</sup> (-A =tɛi' -yö -kē =nɛ 'wun 'ö -gban -bla 'sü -sü -bha  
bhë -a 'dhö.) -Yö ka 'yaan =nɛ -blasümɛ -nu 'saadhö -an  
'plɛ -wo -lo -bla -bha 'töüdhö wo 'kuë; 'kɛɛ =ya kē 'dhö  
'ö mɛ do -yö -kē -an -gɔtaamɛ 'ka 'ö 'wo- 'kian nu. Kö  
-bla bhë -a 'sü -kɔ 'ka dho -a süë kö -waan ka -bha -to -a  
'gbee- 'ka -sü 'kian nuë bhë -a kaa. <sup>25</sup> Mɛ -nu 'wo bhɔmɛ  
-nu 'ka bhë =wa 'dho bhɔ -sü 'ö 'dhö -a =daan' =dhia, mɛ  
'ö -dhö -yö -dhio -dɔ ö -de -ta 'ö ö -de 'gbee- -ta bho -yö  
kē 'dhö kö -yö -to -a 'gbee- 'ka 'gɔ =gblaa' yö; 'kɛɛ kö pë  
'ö 'dhö bhë 'sa 'gɔ =gblaa' 'ö bhë =glɔɔpë 'yaa -mü. Kwa  
-zë, kwa kwa -bha -kē, -yö kē 'dhö kö 'gɔ =gblaa' 'ö =glɔɔsü

bhë -yaan kē kwa -gɔ. <sup>26</sup> -A -wun 'gü, ma -bla 'sü -sü 'gü, n 'yan -yö 'wun -gɔ 'dhodhɛ -bha. N kē -kɔ -yö -kē =nɛ -kɔ kpö -zuö -mɛ 'ö 'yaa -kɔ kpö -zuö piöng 'piö 'kpaan -a 'dhö. <sup>27</sup> Kē- wo 'dhö bhë, a n -de bun 'gbee- ta -bho, 'ö 'a n =zuö' -we -a -bha -wun -nu -kē; -yö kē 'dhö kö ma 'ö 'a 'wuntaɔsë -blɛɛ mɛ -nu -dhë bhë, =kun 'a dho kē bo -mɛ 'ka -an ziën.

## 10

### *'Wun 'ö -gban gbaḗ -nu -bha -kē ya -sü -bha*

<sup>1</sup> N dhegluzë -nu, a- 'piö kö kwa 'bhɛma -nu 'ö waa- Moizö -nu 'wo 'ta sü wo 'kuë 'kpa bhë, pë 'ö -kē -an 'ka bhë, 'a ka -zo -yö -büö -a 'ka. =Dhɛ 'wo- -bha 'töüdhö, 'dhuu kpö -yö -an -ta -kpa, 'ö -an 'plɛ -wo 'yoo nuɛazë -kan. <sup>2</sup> -An -bha -kpa Moizö -bha -sü 'gü, 'ö 'wo 'yoo -kan bhë -yö -më yiö -sü 'ka 'ö 'wo- wo 'dhuu kpö waa- 'yoo -an 'gü =nɛ -wo -mɔ -a 'gü do =nɛ Moizö =nɛ 'wo dho to -a 'piö. <sup>3-4</sup> -Bhöpë 'ö -Zlan -ya bɔ -an -dhë bhë wo 'plɛ -wa -bhö, 'ö 'yi 'ö- nu -an -dhë bhë 'ö wo 'plɛ 'wo- mü. 'Yi bhë -yö -go -guö gbɔng 'gü. -Guö gbɔng 'ö 'dhö bhë 'ö tɔɔ Klito 'ö -kē -an 'piö. <sup>5</sup> -Wo =kaa' 'dhö 'kɛɛ -an 'plɛ -wun 'yi yaa 'kan -Zlan 'dhi. Pë -de 'ö -kē 'ö -an -dhɛ =va -dhɛ -wo ga 'yënnɔ =taa 'ö bhë.

<sup>6</sup> Ka- -yö bhë =a! 'Wun -nu 'wo 'dhö bhë, -wo -kē 'dhö kwa -bha 'wun =zuan' -nu 'ka, -yö kē 'pö =kun -kē kwa -dho 'wun yaa -nu kuënnu kwa =zuö' 'piö 'kwaan- kaa =nɛ -an 'dhö. <sup>7</sup> Kö =kun 'ka ka -de nu gbaḗ -nu gba -sü -dhë =nɛ -kɔ 'ö -an mɛ 'bhaa -nu -wa =kaa' -an ziën bhë -a 'dhö; yö =ga 'ö- -wun 'gü 'ö pë 'ö =bɛɛn' -sü 'ka -Zlan -bha 'sëédhɛ 'gü 'ö- pö: 'Sɛgümɛ -nu -wo =yaannu, 'wo pë -bhö 'ö 'wo müpë -nu mü. =Dhɛ 'wo yën, 'wo =luu 'wo -ya 'tan kē -sü -bha. <sup>8</sup> Kwa 'ka 'dho kwa -de nu mɛ -gɔ -bho zian- -pë kē -sü 'ö dhe waa- gɔɔn- -an -bha =sɔɔn kē -sü 'ka bhë -a



-dhë =nɛ -kɔ 'ö -an mɛ 'bhaa -nu -wa =kaa' bhë -a 'dhö. Yö =ga 'ö -an mɛ -lü -vuu 'gɔɔ- =plɛ ö ga -yaaga 'wo ga -dhekpaoyi do 'ka bhë. <sup>9</sup> Kwa 'ka 'dho kwa Dëmɛ 'gü dan =nɛ -kɔ 'ö -an mɛ 'bhaa -nu -wa =kaa' 'ö 'wo ga =mɛɛ -bha -an 'kun 'ö- wo bhë -a =kwa' bhë -a 'dhö. <sup>10</sup> =Kun -kë 'ka -Zlan -wun yaa =blɛɛ =nɛ -kɔ 'ö -an mɛ 'bhaa -nu -wa =kaa' 'ö -Zlan -bha bɔmɛ -yö -an 'gü =siö -a 'ka bhë -a 'dhö.

<sup>11</sup> 'Wun -nu 'wo bhë -wo -kë -an 'ka 'dhö 'ö -ya -Zlan -bha 'sëédhɛ 'gü 'dhö kö -yaan kë kwa -bha 'wun =zuan' 'ka. Bhii 'kpongtaadhɛ 'dhiötöyi =ya yö =klöö'. <sup>12</sup> -A -wun 'gü, mɛ 'ö dɔ -sü 'ka ö -gɛn -ta, -yö ö -zo kë ö -de 'piö kö =kun 'ö dho -püö. <sup>13</sup> 'Güdandhe -nu 'ka bɔ -an 'gü bhë -an 'plɛ -wo mɛ 'bhee- =tian'; 'ö tɔɔ -Zlan 'ö -to -wo -ta -mɛ 'ka ö -bha pë -nu 'ö -an 'tɔ go bhë -a -ta bhë, yaa 'dho ö =kwa' 'güdandhe 'ö -ziö kwa =faan' -ta -a -zü kö -yö nu kwa -ta. Yi 'ö 'güdandhe dho nu -a 'ka bhë, -yö -dho =faan' nu kwa -dhë kö 'kwaan- -a bun, 'kwaan- to -a -ta 'gbee- 'ka.

<sup>14</sup> -A -wun 'gü, n 'bhamɛ -nu, -ka ka -zo kë ka -de 'piö 'wun 'ö -gban gbapë -nu -bha -an 'gü; -ka 'kan -a -bha! <sup>15</sup> -Yö n 'gü =nɛ ka =zuö' -yö -bɔ 'wun 'gü, 'ö 'ka dho -mɔ -a -bha kö 'wun -nu 'wo bhë 'ka -dhɛ -ga -a 'piö 'dengdhö, 'ka- -yö 'ko 'dhiö kë. <sup>16</sup> 'Dhuë- -drɔɔn -kɔɔ 'ö -ya kë 'kwa -Zlan zuö pö -na -a -wun 'gü bhë ka gia- -kaa -ga bhë 'dhɛ! =Ya kë =nɛ kwa- mü -na, pë 'kwa- pö 'ö tɔɔ 'kwa -kë do Klito fɛi 'ö -lo kwa -wun 'gü bhë -a 'gü, 'iin =bluu'- 'kwa- -glu -na kwa 'kuë 'kwa- -bhö -na bhë 'ö tɔɔ kwa -dho 'kuë- -sü -mü do Klito bun 'gü. <sup>17</sup> 'Kö -kë =nɛ kwa =plëézé, =bluu'- bhë -yö do; kwa -dho kwa 'kou bun do 'gü bhii kwa -dho kwa 'kuë- 'ö =bluu'- bhɛ do bhë 'kwa- -bhö.

<sup>18</sup> Ka gia-, -ka Izlaɛlö 'në -nu -ga bhë! Pë =ya kë 'wo sla- bhoë bhë, mɛ 'wo- -bhö -na bhë, -an -dho 'kuë- -sü -mü do -Zlan -bha 'ka. <sup>19</sup> 'Kö =kun 'ö -kë ka =zuö' 'piö =nɛ pë 'a- pö bhë 'ö tɔɔ kö gbapë -nu 'iin pë -nu 'ö mɛ -nu 'waa -Zlan

-bha 'ka, 'wo sla- bho -na -a 'ka bhë kö -an =bhlë -yö -dhö.  
<sup>20</sup> 'Yaa -mü. Pë 'a- pö =zian' 'ö tɔɔ pë 'ö mɛ -nu 'waa -Zlan  
 dɔ, 'wo sla- bho -na 'ka bhë, -zuu yaa -nu =nɛ 'wo- -kë -an  
 -dhë, waa- kë -Zlan -dhë; 'kɛɛ kö 'maa- 'piö 'sa kö 'ka kë  
 'kou do -zuu yaa -nu gba -sü 'gü. <sup>21</sup> Yaa 'dhö kë -së kö 'ka  
 kwa Dëmɛ -bha -drɔɔn mü kö 'ka 'go mü 'ka 'dho -zuu  
 yaa -nu -bha mü =dhia 'pö; 'iin 'yaa -së kö kaa- kwa Dëmɛ  
 -nu 'ka pë -bhö ka 'kuë- kö 'ka 'go mü, kaa- -zuu yaa -nu  
 'ka -ya -bhöpë do =taa 'zü. <sup>22</sup> Kö =kun 'ka kwa Dëmɛ =woo'  
 =mɛɛ 'ö -da =druɛi 'gü. -A -ga 'ka- wo bhë ka 'gü -yö 'gbee-  
 'ö -ziö -a 'ka -a -ta -a?

'Wun 'ö -gban -Zlan 'tɔ bho -sü 'ö 'wun 'saadhö 'gü

<sup>23</sup> =Ya kë -wa -pö: «Kwa -mɔ pë 'saadhö 'plɛ kë -sü  
 -bha.» -Yö 'dhö 'piü- wo 'kɛɛ pë 'plɛ kë -sü 'yaa -së. Kwa  
 -mɔ -a -bha 'kwa pë 'saadhö 'plɛ -kë 'kɛɛ -a 'plɛ kë -sü  
 'yaa -së kwa -bha -zo -yö -Zlan -bha -sü 'gbloo 'piö. <sup>24</sup> =Kun  
 -kë 'ö mɛ gbɛ -yö ö -de =truɛn =mɛɛ; 'kɛɛ -yö kë mɛ gbɛ  
 -bha 'ka, -ya =mɛɛ'.

<sup>25</sup> =Potaasü -yö ka -gɔ kö -köpë -nu 'wo- 'dhɔɔ dɔ -na  
 'dhɔɔkuëdhö bhë 'ka- 'dho 'ka- -bhö; =kun -kë 'ka- 'godhɛ  
 -nu, -a zë -kɔ -nu, -an gbɛ =mɛɛ ka =zuö' 'gü, kö 'kaan-  
 =tun -a -bhö -na. <sup>26</sup> Bhii pë 'ö =bɛɛn' -sü 'ka -Zlan -bha  
 'sëedhɛ 'gü -ya -pö: 'Kpongtaadhɛ waa- ö -ta -pë 'plɛ -wo  
 kwa Dëmɛ -bha 'ka.

<sup>27</sup> =Ya kë =nɛ mɛ 'ö 'yaa Klito -wun -dhɛ 'wun gia- =ya  
 ka -dhɛ -bhöpë 'ka, 'ö 'ka 'we -a -bha, pë 'saadhö 'ö- nu  
 ka -dhë -bhöpë 'ka, -kaa -bhö; kö =kun 'ka =dhɛɛ' gbɛ kpɔ  
 ka =zuö' -to zlöö -wun 'ka. <sup>28</sup> 'kɛɛ =ya kë =nɛ =yaa- pö ka  
 -dhë: «Wü 'ö =nɛ -yö pë 'wo sla- bho -a 'ka -a 'ka», kö -a mɛ  
 bhë kö =kun 'ka- -bhö mɛ 'ö 'wun =blɛɛ bhë -a -wun 'gü,  
 kö =kun 'ö- =zuö' dho to zlöö. <sup>29</sup> N 'kaa- pö ka -bha =zuö'  
 -to zlöö -wun -bha, 'kɛɛ mɛ 'ö bhë -a -bha. =Dhɛɛkpɔdhe  
 -dho kë -mü =nɛ: -Më -kë 'ö n -ma -po =taa' -wun 'ö 'a dho

-a kë 'ö sü mE gbE -bha =zuö' -to zlöö -wun -bha -εε? <sup>30</sup> 'Ö =ya kë 'zü =nE pë 'a dho -a -bhö, 'ma -Zlan zuö pö -a -ta, mE 'kpaan gbE -dho dɔ =dhë kö -yaan n -wun yaa =blεE' -a -wun 'gü ii?

<sup>31</sup> Pë dho kë 'ö tɔɔ ka pë -bhö oo, ka müpë -mü oo, pë 'oo pë 'ka dho -a kë, -a 'plE -yö kë -Zlan 'tɔ -bhɔ -a 'gü -pë 'ka. <sup>32</sup> =Kun -kë ka -bha -tosiadhe kë -kɔ -yö -kë mE 'wo Zuifö 'ka, -a mE -nu 'waa Zuifö 'ka waa- mE 'wo Yesu -wun -dhe 'wun gia- -mE 'ka 'wo bhë 'ö -kë -an -gɔ =nE 'lü =kpëü 'ö -ziö -an -gɔ zian- -a 'dhö 'ö 'wo -kpën -a -bha. <sup>33</sup> -Kaa kë =nE n 'dhö bhii a n -de 'gbee- -ta -bho kö n këpë -yö kë mE -nu 'saadhö -an -dhë -së. 'Maa n -de -bha pë =mεE'-; 'kεE mE 'plE -bha pë, -yö kë 'dhö kö -an 'plE -wo dha.

## 11

<sup>1</sup> -Ka ziö n 'wun kë -kɔ 'piö =nE -kɔ ma -de gia- 'a- 'ka Klito 'piö bhë -a 'dhö.

Wɔ -kɔ -së 'ö mE -nu -nu dhoë- wo -bhɔ 'kuë- këdhE -nu 'gü

<sup>2</sup> N =zuögludhi -sü -mü 'ö tɔɔ ka -zlö 'yaa trö n 'ka 'wun 'saadhö waa- 'ta -sü -Zlan -bha zian -ta -kɔ 'a ka =daan -a 'ka 'ö 'ka- wo -na bhë -a -wun 'gü giagiawo. <sup>3</sup> 'KEE kë- wo 'dhö bhë 'wun do 'bhaa -yö -dhö 'ö 'a- 'piö kö -yö kë ka 'yaan; 'ö tɔɔ: Klito -yö gɔɔn- 'ö -dhö -a =kɔɔnmE 'ka; gɔɔn- 'ö -dhö, 'ö ö bɔɔ =kɔɔnmE 'ka; 'ö -Zlan -yö -kë Klito =kɔɔnmE 'ka. <sup>4</sup> =Ya kë =nE -bhɔ 'kuë- kë -sü 'gü, gɔɔn- =ya -kpla 'to ö tuö =ya -Zlan 'dhi -wo pö -a 'ka 'iin =ya =bhεa' -a 'ka, kö =ya Klito =bhlë -siö. <sup>5</sup> -Kɔ do bhë =nE dhebɔ -gɔ -ta 'yaa -kpa -sü 'ka, kö -a -gɔ -yö 'to 'pö -yö -Zlan 'dhi -wo pö 'iin kö yö =bhεa'- -a 'ka -Zlan -bha -bhɔkuëkɔ 'gü, kö =ya ö =gɔn =bhlë -siö. Bhii kö =ya kë =nE dhebɔ 'wo- -gɔ bho -a 'dhö. <sup>6</sup> 'Ö dhebɔ mE 'ö 'yaa- 'piö kö -yö ö -gɔ

-ta -kpa, kö =yö -së kö -wa -bha wun bho. 'Kεε kö kë- wo 'dhö 'pö bhë 'sa, lë- -wun -mü dhebo -bha 'ka kö -wa -bha wun bho 'iin kö -a -gɔ -yö -lo. Kö =dhe 'ö 'pö, -yö ö -gɔ -ta -kpa. <sup>7</sup>-A pö 'a- wo 'dhö bhë 'ö tɔɔ gɔɔn- =nε 'ö -Zlan 'bin 'ka; yö =nε 'ö- -bha 'tɔbhɔdhe 'bhü 'dhö -a 'gü. 'Yö dhebo -zë, 'yö gɔɔn- -bha 'tɔbhɔdhe -yö -kë -a 'gü. <sup>8</sup>'Ö tɔɔ dhebo =nε 'ö go gɔɔn- 'gü; gɔɔn- kun 'ö go dhebo 'gü. <sup>9</sup>Yö do bhë 'zü, gɔɔn- yaa -da dhebo -dhë; dhebo -zë =nε 'ö -da gɔɔn- -dhë. <sup>10</sup>-A -wun 'gü =nε 'ö -Zlan -bha bɔmε -nu wö 'dhiö, 'ö dhebo dho ö -gɔ -ta kpa kö -yaan -zɔn =nε -yö ö -gɔ -dho sia- ö =gɔn -dhë. <sup>11</sup>'Kεε kë- wo 'dhö bhë, =ya kë kwa Dëmε Yesu Klito -bha zian -ta dhebo 'yaa 'dhö kö gɔɔn- 'yaa 'dhö -de -ta 'iin gɔɔn- -de 'pö 'yaa 'dhö kö dhebo 'yaa 'dhö -de -ta. <sup>12</sup>'Ö tɔɔ -kɔ do 'ö -Zlan -yö dhebo sü -a 'ka gɔɔn- 'gü 'ö- =kaa' bhë, 'yö dhebo -de 'pö 'ö gɔɔn- kpɔ -a 'ka. Ka- yö bhë =a! 'Wun bhë -a 'plε -go -Zlan 'gü.

<sup>13</sup>Ka gia-, ka -dhe -ga 'wun bhë -a 'gü -së 'ka 'dhe! -A -ga 'ka- wo bhë, =yö -së kö dhebo -yö ö -gɔ 'to 'kpaan -bhɔ 'kuë- -nu 'gü kö -yö =bhεa' -a? <sup>14</sup>'Kö -kë =nε -dewo poo 'kpongtaa wɔ 'gü, -yö lë- -wun 'ka kö gɔɔn- -bha wun -yö 'to =gbiin, <sup>15</sup>'kεε kö -yö dhebo -zë -bha =bhlë -wun 'ka; 'ö tɔɔ -Zlan -yö dhebo -bha wun -kë =gbiin 'ka 'dhö kö -yaan kë -a -gɔ -ta kpa -pë 'ka. <sup>16</sup>=εε, kö 'wun bhë -a -bho 'piö -mε =ya kë -dhö, kö -ya bho 'piö; 'kεε pë 'a mε -nu =daan' -na -a 'ka 'ö bhë; 'ö- 'ka 'dhö 'pö -Zlan -bha mε -nu mε 'wo -ya -sü 'ka -de -ta bhë -an ziën.

'Wun 'ö -gban -kɔ -da 'ko 'piö -bhöpë waa- -a mε 'ö -gban kwa Dëmε -bha -bhöpë 'slööslö -an -bha

(Matiö 26.26-29; Maakö 14.22-25; Lukö 22.15-20)

<sup>17</sup>'Wun mε 'a yö -a -bha zlöö =nε, ka zuö pö -dhe gbε 'yaa- -bha, bhii 'ö tɔɔ ka -bha -dho 'ko =bhaa -sü bhë, 'yaa

ka 'dho 'dhiö; ka 'to =nε 'ö- wo zlöö =zian'. <sup>18</sup> -Blεεzē 'ka, =waa- pō n -dhē 'saadhō =nε 'ka 'dho ka 'ko =bhaa, 'gügludhe -yö -da ka ziēn. -A mε 'kö bhē a =tεi' -dō =nε -yö -mō -a -bha -yö kē 'dhö. <sup>19</sup> 'Ma -dhε -ga -a 'gü -sē 'ka, 'gügludhe -yö -da ka ziēn -yö kē 'dhö kö mε -nu 'ö -an kē -kō -nu 'dhö -sē giagiawo bhē kö 'kwaan- -an dō. <sup>20</sup> =Ya kē =nε 'ka bhō ka 'ko =bhaa kö 'kaan- pē -bhö, pē 'ka- kē -na bhē, 'yaa kwa Dēmε -bha -bhöpē 'sü -sü 'ka; <sup>21</sup> 'Ö tōō -bhöpē =ya bhō, mε 'ö -dhö 'siö 'ö kpa -a -ta ö -de -krapē -bhö -wun 'gü. =Ya kē 'dhö zlöö kö mε -nu 'ö pē 'yaa -an -gō bhē kö =wa 'to din 'ka, 'kεε kö mε -nu 'wo 'dhiö bhē -wo -bhöpē -nu -bhö -na -ziögōüsüzē 'ka. <sup>22</sup> -Yö -dho kē 'dhö -bezē kö mε 'ö -dhö -yö -dho to ö -de -gō kōō -yaan pē -bhö, -yaan müpē mü. Kē- wo bhē -Zlan -bha mε -nu -san 'pō ka -bha bhē =ee 'iin ka- kē kö lē- -yaan 'kpō mε -nu 'ö pē gbε 'yaa -an -gō bhē -an -ta -ee? -Mē 'pō 'ka- 'piö kö 'a- pō bhē =ε? -Yö -kē ka -zo 'piö -be =nε a -dho ka zuö pō =a! -Abi', n 'ka 'dho ka zuö gbε pō.

<sup>23</sup> Bhii 'ö tōō kwa Dēmε -yö mε =daan' -wo dō n kwεε kö 'aan- ka =daan'- -a 'ka =nεε: Gbeng -yi 'wo kwa Dēmε Yesu kun -a 'ka bhē, -yö =bluu'- -sü; <sup>24</sup> 'ö =dhε 'ö =ya -Zlan zuö pō -a -ta, 'ö- 'klu -kan 'ö- pō: «Pē =nε 'ö tōō n bun; -yö ka -bha 'ka. -Kaa kē =nε -kō bhē -a 'dhö, -zo -büö n 'ka -pē 'ka.» <sup>25</sup> -Kō do bhē 'ö -drōōn -kōō do -sü -a 'ka kö =wa yēn pē -bhö -sü -bha, 'ö- pō: «-Drōōn -kōō 'ö =nε 'ö tōō n fεi 'ö -Zlan -bha dhidhe -wun -dēü 'ka ka -nu ka ziēn. =Ya kē =nε ka- mü -na, ka -zo -büö n -wun 'ka!» <sup>26</sup> 'Ö tōō kö -yö 'dho -yö yöē kwa Dēmε -bha nu -yi -bha, ka =bluu'- -bhö -na, 'iin ka -drōōn mü -na =nε -kō bhē -a 'dhö, -a -bha ga -sü bhē, kö ka -a -wun =blεε' -na.

<sup>27</sup> -A -wun 'gü, mε =ya kwa Dēmε -bha =bluu'- waa- -a -bha -drōōn bhē =yaa- 'sü -kō 'bhaa 'gü, kö =ya =sōōn yaa -wun -za -lo ö -de tuö kwa Dēmε bun waa- -a fεi buēndhö.

<sup>28</sup> Kö mE 'ö -dhö 'ö dho =bluu'- waa- -drɔɔn bhë -an sü, -yö ö -de -ga -së 'ka! <sup>29</sup> Bhii mE =ya =bluu'- waa- -drɔɔn bhë -a 'sü 'kEε kö -a -zɔn kwa DëmE bun 'ka -sü 'ö bhë yaa- =bhlë -ya, kö =ya za -lo ö -de tuö. <sup>30</sup> -A -wun 'gü =nE 'ö ka ziën 'ö 'yua =ya mE =plëëzë -nu kē 'tëëtë, 'ö mE 'bhaa -nu =wa ga bhë. <sup>31</sup> 'Kεε kē- wo bhë, kwa kwa -de 'piö -ga -bezë, kwa -dho dha -Zlan -bha za -bha -lo kwa tuö -sü -gɔ. <sup>32</sup> 'Kεε kē- wo 'dhö bhë kwa DëmE 'yan -yö kwa kē -kɔ -nu -bha 'ö =ya kē 'ö kwa 'klo bhɔ -yö kē 'dhö kö =kun 'ö kwaa- 'kpongtaame -nu 'ö za dho -lo kwa tuö.

<sup>33</sup> =DhE 'ö 'pö, n dhegluzë -nu, a- -pö ka -dhë: =Ya kē =nE 'ka nu ka 'ko =bhaa kö 'kaan- kwa DëmE -bha -bhöpë 'sü, -ka dɔ ka 'ko -nu -gɔ. <sup>34</sup> 'Ö =ya kē =nE din =ya kē mE 'bhaa -bha, kö -yö pë -bhö ö -gɔ kɔɔ; -yö kē 'dhö =kun -kē 'ö ka -bha -nu 'ko -bhaa -sü 'gü, 'ka dho -Zlan wö -siö ka buëndhö. 'Wun mE -nu 'wo to bhë, 'ma nu ka 'piö 'ma, kwa -dho -a yö 'ko 'dhiö.

## 12

*'Wun 'ö -gban -Zuu 'slööslö -bha gbaɔ -nu -bha*

<sup>1</sup> -Kwa =sië'- 'wun 'ö -gban -Zuu 'slööslö -bha gbaɔ -nu bhë -an 'piö 'sabra. N dhegluzë -nu, a- 'piö kö 'wun 'ö -gban 'wun bhë -a -bha -yö kē ka 'yaan. <sup>2</sup> Ka gia- -yö ka 'yaan =nE =dhE 'ö =tun -be kö ka =tun mE 'ö waa Yesu -wun -dhE 'wun gia- -an 'ka bhë, -zuu yaa -nu -wo kē ka 'gbee- -ta bho =dhia 'ö gbaپë -nu 'ö 'waa 'we bhë 'ka -an -gba; 'kEε kē- wo 'dhö bhë, -a 'slë gbE yaa kē ka -gɔ. <sup>3</sup> -A -wun 'gü, a- 'piö kö -yö kē ka 'yaan =nE: -A mE gbE 'yaa -dhö kö -Zuu 'ö go -Zlan 'piö bhë -yö 'dhiö 'sü -a 'ka, 'go mü kö -ya pö: «'Dhangga -yö 'kpɔ Yesu 'ka!» 'iin mE gbE 'yaa -dhö kö -ya pö Yesu tɔɔ ö DëmE, kö -Zuu 'slööslö 'yaa- 'gü.

<sup>4</sup> Gbaɔ -nu 'wo bhë -an -gwaa -yö =plëëzë. 'Kεε kē- wo 'dhö bhë -Zuu 'slööslö do bhë =nE 'ö -an 'plE -wo go -a

kwεε. <sup>5</sup> Yuö kē -kɔ =plëezë -yö -dhö, 'kεε kwa Dëmε do =nε 'wo- kē -a -dhë. <sup>6</sup> Yuö -kē -Zlan -dhë -sü bhë, -a kē -kɔ -gwaa -yö =va. 'Kεε mε 'ö -an kē =faan' -da mε 'plε 'gü bhë, -yö 'dhö do -Zlan 'ka. <sup>7</sup> -Zuu 'slööslö -yö mε 'ö -dhö -a -bha yuö 'ö dho kē mε 'plε -bha 'wunsë 'ka bhë -a -nu -a -dhë. <sup>8</sup> 'Ö tɔɔ -Zuu -yö mε 'bhaa -bha -kē 'kpaakpadhε 'ka 'ö- gbaɔ -a -gɔ, 'ö mε 'bhaa -bha -yö -kē 'wundɔdhe 'ka 'kεε kö -Zuu ö bhë -yö 'dhö do 'sa. <sup>9</sup> -Zuu do gia- bhë 'zü =nε 'ö mε gbaa -zo -yö -Zlan -bha -sü ('ö =ya kē mε -gɔ 'wo 'wun -nu kē -na -a 'ka bhë -a) 'ka; 'go mü 'zü 'ö mε gbaa -kɔ -mɔ 'wuën- -sü 'ka kö -yaan 'yua -nu bho -a 'ka mε -nu -bha. <sup>10</sup> -Zuu -yö mε 'bhaa -nu gbaa -na -kɔ -mɔ 'wuën- -sü 'ka kö -waan -dhidhaapë -nu kaa kö mε 'bhaa -nu -bha -yö kē -na -Zlan 'dhi -wo pö -sü 'ka; kö mε 'bhaa -nu -bha -yö kē -na -Zuu 'ö go -Zlan 'piö waa- -zuu yaa -an -bho 'kou kē -sü 'ka. Mε 'bhaa -nu -bha -yö kē -na 'wun -nu -blεε -wo 'waa gbε 'ö 'waa- =daan' -a 'gü -sü 'ka, kö mε 'bhaa -nu -bha -yö kē -na -wo gbε 'ö 'dhö bhë -a 'dhiö -lo -sü 'ka. <sup>11</sup> -Zuu do 'ö 'dhö bhë =nε 'ö pë -nu 'wo bhë 'ö -an 'plε -kē. Mε 'ö -dhö gbaɔ -de -dhë -zë =nε 'yö -nu -a -dhë =nε -kɔ 'ö -dhi -a 'ka -a -dhë -a 'dhö.

<sup>12</sup> 'Wun -nu bhë -wo 'dhö bhii -kɔ do 'ö kwa bun 'dhoë- 'ka do 'ö kwa dɔ -nu 'dhö kē -na 'ka =plëezë 'ka kwa bun -bha bhë =nε 'ö Klito -bha 'dhoë- 'ka. <sup>13</sup> Kwa 'saadhö, Zuifö -nu, mε 'waa Zuifö 'ka, mε 'wo 'gan 'gü, mε 'waa 'gan 'gü -nu, 'kwa pa -Zuu 'slööslö bhë -a 'ka kö -yaan kwa kē bun do 'ka -a =kwaa', 'ö -dhε 'kwa- -bha 'töüdhö 'ö -Zuu do 'ö bhë 'kwa- yö (=nε -kɔ 'ö mε 'dhö 'yi mü -na -a 'ka 'ö- 'gu 'dhö dɔ -na bhë -a 'dhö).

<sup>14</sup> Kwa bun 'ö 'ka- ga -na bhë, -a dɔ -nu 'wo- -bha -wo =plëezë; yaa kē =nε pë 'wo- pö -yö do yö -mü. <sup>15</sup> =Ya kē =nε -gεn =yaa- pö -be: «-Kɔ 'dhε 'yaa -mü n 'ka, kö 'maa bun -bha.» Kö pë 'ö dho -a kan bun -bha yö 'pö bhë =ee? <sup>16</sup> 'Ö

'tonëga =yaa- pö: «'Yan kun n 'ka; -dhε 'ö 'pö, kö 'maa bun -bha.» Kö pë 'pö bhë 'ö dho -a kan bun -bha bhë =ee? <sup>17</sup> =Ya kë =nε bun -dhε 'saadhö =ya kë 'yan 'ka, kö -yö -dho 'wun ma ö -më 'ka εε? 'iin =ya kë 'zü =nε -a -dhε 'saadhö =ya kë 'tonë 'ka, kö -yö -dho pë 'tëë ma -kōklë =ε? <sup>18</sup> 'Ö tɔɔ do mε 'ö -dhö, -Zlan -ya -ya -a -yadhε -bha =nε -kɔ 'ö -dhi -a 'ka -a -dhë -a 'dhö. <sup>19</sup> =Ya kë 'zü =nε do do 'ö -dhö -be, kö bun 'ka 'dho kë -dhö. <sup>20</sup> 'Kεε kë- wo 'dhö bhë bun -yö do 'ö- do -nu 'wo =plëëzë.

<sup>21</sup> -A mε gbε yaa ziö ö 'bha -ta. -A -wun 'gü 'yan yaa -mɔ -a -bha =ya pö =nε ö -mawun 'yaa bun -bha; 'iin -gɔ yaa -mɔ -a -bha kö -ya pö -gεn -nu -dhë =nε ö -mawun 'yaa -gεn -bha. <sup>22</sup> =Ya 'go mü bun -gbaan mε 'ö =faan' 'yaa- gɔ bhë, -a -bha këpë -nu -wo -dhö 'pö. <sup>23</sup> Dɔ -dhε mε -nu 'ö -an -to plaan -sü 'yaa -së bhë =nε 'ö 'kwa kwa -zo -kë -an 'piö -së 'ka 'ö =zië' -an mε -nu 'wo to -an -ta. -An mε -nu 'ö -an -wun =blεε' -dhε 'yaa -dhö bhë =nε 'ö 'kwa kwa -zo -kë -an 'piö =duö. <sup>24</sup> 'Kεε kö -an mε -nu 'ö 'waa lë- pë 'ka bhë, 'ö 'kwa sɔ -nu kë -an -bha. Kë- wo 'dhö bhë, -Zlan -yö bun -kë, kö -a do -nu mε 'ö -an -zo -kë -an 'piö -sü -yö -an -ma kun =duö 'kεε kö -an =bhlë 'yaa -dhö bhë -yö kë -a -bha. <sup>25</sup> =Ya kë =nε -kɔ bhë -a 'dhö, 'gügludhe yaa 'dho -da do -nu ziën bun 'gü. Pë 'wo dho -a kë 'ö tɔɔ, do 'wo dho -a wo wo 'ko -nu -wun =zɔnng' -ta. <sup>26</sup> =Ya kë =nε bun -gbaan do -yö bɔ -na 'wun 'gbee- 'gü, -an mε 'wo to -an 'plε -wo -kpa -a -bha 'wo bɔ -a 'gü. -A mε do =bhlë =ya 'kpɔ, -an mε -nu 'wo to -wo -kpa -a -bha 'wo 'gludhi -kë.

<sup>27</sup> Ka 'saadhö, ka -dho 'kuë- -sü -yö Klito bun 'ka, 'ö mε 'ö -dhö 'ö bun bhë 'ö -a -gbaan do 'ka. <sup>28</sup> -A -wun 'gü =nε 'ö -Zlan -bha mε -nu ziën, 'ö -Zlan -yö Yesu -bha bɔmε -nu -ya -blεεzë 'ka; 'yö ö 'dhiwopömε -nu -ya =plε -naa 'ka, 'ö mε -nu 'ö -an -ya -yaaga -naa 'ka, 'wo -kë mε =daan' -mε -nu 'ka. 'Ö =ya 'go mü zlöö, 'ö mε -nu 'ö 'wo -dhidhaakëpë



-nu gbaɔ yö, -a mɛ 'wo mɛ -nu -dhe bo gbaɔ yö, -nu mɛ -dhë -mɛ -nu, 'dhiö -sü mɛ 'ka -mɛ -nu waa- mɛ -nu 'wo 'wun =blɛɛ -wo gbɛ 'gü 'wo bhë 'töüdhö 'wo yö mü. <sup>29</sup> Mɛ -nu 'wo bhë -an 'plɛ 'waa Yesu -bha bɔmɛ -nu 'ka, 'waa -Zlan 'dhiwopöme -nu 'ka 'iin 'waa mɛ =daan' -mɛ -nu 'ka. -An 'plɛ waa -kɔ -mɔ 'wuën- -sü yö kö -waan -dhidhaapë -nu kë, <sup>30</sup> 'iin kö -waan 'yuamɛ -nu -dhe bo, 'iin kö -waan 'wun -nu =blɛɛ' -wo gbɛ -nu 'gü, 'iin kö 'wun 'ö =blɛɛ -wo gbɛ 'gü bhë kö -waan -a 'dhiö -lo. <sup>31</sup> Yuö -nu 'wo -gban gbaɔ -nu 'ö -Zuu 'slööslö -ya kë bhë -a -bha bhë, -an mɛ -nu 'ö -an -wun 'dhö 'gbee-, -ka -ya -an =wuën', 'ka -an =mɛɛ' -!

Gbaɔ -nu 'wo bhë -wo -kë 'dhö 'kɛɛ -ka dɔ! A -dho pë do 'ö- -wun 'dhö 'gbee- -a -wun =blɛɛ' ka -dhë.

## 13

### *'Wun 'ö -gban -dhɔ -bha*

<sup>1</sup> 'Kö -kë =nɛ -Zuu 'slööslö -yö gbaɔ -kë n -dhë kö 'a 'wun =blɛɛ' - mɛ 'bhee- waa -Zlan -bha bɔmɛ -nu -an -wo 'gü, kö n 'ka -an =daan', 'ö mɛ -nu 'wo to 'ö -an -dhɔ 'yaa n kë, kö ma 'wun -nu =blɛɛ' -sü -yö =nɛ =tang' -wo 'kpaan 'iin 'zü =nɛ gɔnggɔng 'wo- -ma -na, -an 'we -wo 'kpaan 'dhö. <sup>2</sup> A -dho -mɔ -a -bha kö 'a -Zlan 'dhi -wo pö, kö 'wundɔdhe 'saadhö -yö kë n -gɔ, kö 'wun -nu 'wo -bin -sü 'ka, -an -gɛn ma -sü -yö kë n -gɔ. A -dho -mɔ -a -bha kö -zo -yö -Zlan -bha -sü 'ö =ya kë mɛ -gɔ 'wo -mɔ -a -bha -wa pö -tɔn -dhë -yö 'go ö pin =taa, 'ö -tɔn bhë 'ö -vin bhë, -a -zo -yö -Zlan -bha -sü =va bhë -yö kë n -gɔ; 'kɛɛ =ya kë =nɛ mɛ -nu -dhɔ 'yaa n 'gü, kö a pë 'kpaan 'ka. <sup>3</sup> 'Kö -kë =nɛ pë -nu 'wo n -gɔ, a- -glu 'fɛɛmɛ -nu 'ka, 'a dho -dewo 'a n -de dɔ mɛ -nu kwɛɛ 'wo n -güö, kö mɛ -nu -dhɔ 'yaa n 'gü, kö n -yö -a -bha -pë gbɛ 'yaa -dhö.

<sup>4</sup> MƐ 'ö -dho 'dhö -a 'gü, -a =zuö' -yö -saa; -a 'glu =yö -së; 'yaa -ya mƐ 'kpaan gbƐ -bha pë -dho 'ka; 'yaa ö -de -wun =blƐƐ' - 'dhi =va 'gü; 'yaa ö -de 'sü =va. <sup>5</sup> MƐ 'ö -dho 'dhö -a 'gü, 'yaa lë -pë gbƐ kē; 'yaa pë bɔ ö 'ka; 'yaa -naadhe kē, 'yaa mƐ -wun -da ö =zuö' 'piö -pë kē. <sup>6</sup> MƐ 'kpaan gbƐ 'yaa pë yaa kē 'yaa kē -a -dhë -së; pë 'yö ö -së -kē -a =wuën' 'ö tɔɔ 'wun 'ö kpengdhö 'ö mƐ -ya -kē -a 'yaan 'ka =zian'. <sup>7</sup> -Dho =ya kē mƐ 'gü, -ya -kē 'ö mƐ bhë 'ö ö =zuö' kuënnu 'wun 'saadhö 'gü; -ya -kē 'ö -zo dɔ -sü waa- =zuösaadhƐ -wo kē mƐ -gɔ 'ö =ya kē 'wo wo -zo yö -Zlan -bha 'wun 'saadhö 'gü.

<sup>8</sup> -Dho bhë -yö -dho to 'dhö =toëpö 'ka. 'KƐƐ -Zlan 'dhi -wo pö -sü 'ö bhë -a 'töng -yö -dhö 'ö =ya kē 'dhö =waa- =blƐƐ' - 'ö - 'töng bhë =ya ziö kö -a -yö -a -bha -pë gbƐ 'yaa 'dhö gbɔ. 'Wun -nu -blƐƐ -wo gbƐ 'gü -sü bhë -yö -dho yën, 'ö 'wundɔdhe -yö yën. <sup>9</sup> 'Ö tɔɔ 'töng 'ö 'kwa- 'gü =nƐ, kwa -Zlan 'dhi -wo pö -na, 'kwa- pö 'fƐfɛdhö, 'ö kwa -bha pë dɔ -sü 'ö bhë 'pö 'ö 'yaa -mɔ -sü 'ka 'fƐfɛdhö. <sup>10</sup> 'KƐƐ pë 'ö 'fƐfɛdhö =ya nu =sia kö -a mƐ 'ö 'yaa -mɔ -sü 'ka 'kuë bhë -a ziö -sü -mü.

<sup>11</sup> Ka gia-, -ka -dhƐ -ga bhë! =DhƐ 'a =tun 'në 'ka, n 'wun -nu =blƐƐ' -kɔ -nu, n -zo 'ta -kɔ -nu waa- n 'wun -nu -yö 'ko 'dhiö -kɔ -nu -wo -kē =nƐ 'në -nu -bha 'dhö. 'KƐƐ dɔ 'a -wo zlöö 'ö 'ma kē mƐ -de 'ka =nƐ, 'ma n =kwa' 'në -bha 'wun kē -kɔ -zü. <sup>12</sup> 'Töng =nƐ -a 'gü pë -nu 'kwa -kpën -na -an -bha bhë -wo pë 'bin 'ka =nƐ -kɔ 'wo -dhƐ -ga -na -a 'ka 'sëë- 'yan 'bhluubhluzë 'gü bhë -a 'dhö. 'KƐƐ kē -wo 'dhö bhë, -a 'töng =ya -lo =sia, (kwa -dho =dhië' -zü) 'ö kwa- Klito -nu 'kwa dɔ kwa 'ko wö 'dhiö 'ö 'kwa- yö. Dɔ 'kwa- wo =nƐ 'wun -nu 'wo -gban -Zlan -bha bhë -an dɔ 'a -wo bhë 'yaa 'fƐfɛdhö. 'KƐƐ yi bhë =ya -lo =sia, a -dho -a dɔ 'fƐfɛdhö =nƐ -kɔ 'ö -Zlan -yö n dɔ -a 'ka bhë -a 'dhö.

<sup>13</sup> =Ya kē 'dhö kö 'wun -yaaga 'ö 'wo dho to 'wo tɔɔ: -Zo

-yö -Zlan -bha -sü, -zo -dɔ -Zlan -bha -sü waa- -dhɔ. 'kɛɛ kē- wo 'dhö, pē -yaaga 'wo bhē, -a mɛ 'ö -an -gɔ -ta 'ö- -wun 'dhö 'gbee- 'ö tɔɔ -dhɔ.

## 14

<sup>1</sup> Kö -dhɔ -kē mɛ 'ka -sü bhē, -ka -ya -a =wuën! 'kɛɛ gbaɔ -nu 'ö -Zuu 'slöösLö 'dhö -a nu -na mɛ -nu -dhē bhē, -ka -an =mɛɛ' 'pö; 'kɛɛ -yö -dho kē -sē kö -yö kē -a mɛ 'ö -kē -Zlan 'dhi -wo pö -sü 'ka bhē -a 'ka. <sup>2</sup> Mɛ 'ö 'wun =blɛɛ' -na -wo gbɛ 'gü bhē, yaa- =blɛɛ'- mɛ -nu -dhē, 'kɛɛ -ya -blɛɛ -Zlan -dhē, bhii mɛ gbɛ 'yaa- ma. 'Wun -nu 'wo -bin -sü 'ka -a =blɛɛ' 'ö- wo -na bhē, -Zuu 'slöösLö =nɛ 'ö -kē -a -bha -kɔ -mɔ 'wun -bha -sü =kwaä'. <sup>3</sup> 'kɛɛ mɛ 'ö -Zlan 'dhi -wo pö -na bhē, -ya -blɛɛ mɛ -nu -dhē kö -yö -an =faan' 'mē -an -bha -zo -yö -Zlan -bha -sü 'gü, -yaan -an =faan' 'mē 'iin kö -yaan -an =zuö' =dhuë'. <sup>4</sup> Mɛ 'ö 'wun =blɛɛ' -na -wo gbɛ 'gü bhē, ö -de 'sloo =faan' =nɛ 'ö- mē -zo yö -sü 'gü, 'kɛɛ kö mɛ 'ö -Zlan 'dhi -wo =blɛɛ' -na bhē, -Zlan -bha mɛ -nu -todhösü =nɛ 'ö -an -bha -zo -yö -Zlan -bha -sü =faan' mē.

<sup>5</sup> A- 'piö kö ka 'plɛ 'ka 'wun -nu =blɛɛ'- -wo gbɛ 'gü; 'kɛɛ kē- wo bhē, -Zlan 'dhi -wo pö -sü =yö -sē, 'ö tɔɔ mɛ 'ö -Zlan 'dhi -wo pö -na bhē, -yö =bhlözē 'ö =ziē' 'wun -blɛɛ -wo gbɛ 'gü -mɛ -nu -ta. 'kɛɛ kē- wo 'dhö bhē, mɛ =ya kē -an ziën 'ö =ya -mɔ -a -bha kö 'wun 'ö =blɛɛ -wo gbɛ 'gü bhē, -ya kē kö mɛ 'plɛ -wa ma, kö -ya =dhiē' -kwaä -yö kē 'dhö kö -yö -an =faan' 'mē -an -bha -zo -yö -Zlan -bha -sü 'gü. <sup>6</sup> N dhegluzē -nu, =dhɛɛ' do 'ö =nɛ: =Ya kē =nɛ n -ma -nu ka 'piö -sü bhē, 'ma 'wun -nu =blɛɛ'- ka -dhē -wo gbɛ 'ö 'kaa- ma -a 'gü, 'ka -dhɛ -ga 'gü, -mē -sē 'ö dho -a kē ka -dhē -ɛɛ? -A -yö -a -bha -pē gbɛ yaa 'dhö kē -dhö ka -gɔ, -a 'ke yaa kē 'wun 'ö -kē -bin -sü 'ka 'ö -Zlan -ya -zɔn -a =blɛɛ' -wo, 'wundɔdhe =blɛɛ' -wo, -Zlan 'dhi -wo pö -sü waa- mɛ =daan' -wo -an 'ka.

<sup>7</sup> 'Wun =zuan' do =ga =nε; -yö -sü =troo' -kë -a -bha -pë -nu, 'wo =nε -bhong -nu, kɔng -nu -an 'dhö bhë -a -bha. =Ya kë =nε -a mε 'ö -dhö -a -wobɔatadhe yaa kë -dhö, -dhe 'wo- -bha do do 'ka bhë, -wo -dho -an -wo -dho 'ko 'piö dɔ -më -bha -εε? <sup>8</sup> 'Ö =ya kë 'pö =nε 'truu 'ö =waa- -piö, 'ö -glugɔnmε -nu 'dho -na 'kuëdhö bhë, -a -piö mε 'yaa- -piö -a -piö -kɔ 'ka, -glugɔnmε -nu -wo dho wo -de -pë kë -kɔklë =εε? <sup>9</sup> Ka gia-, -ka -dhe -ga bhë 'dhe! -Kɔ do bhë -a 'ka, 'ka -Zlan 'dhi -wo pö -wo gbε 'gü, -wo -dho -a -gɛn ma -kɔklë =εε? =Ya kë 'dhö kö pë 'ka- =blεε' -na bhë -a -gɔ 'yaa -dhö, ka- =blεε 'kpaan. <sup>10</sup> -Wo =plëezë -nu -wo -dhö 'kpongtaa zö, 'kεε -a mε 'ö dho kë -dhö kö =waa- =blεε' -waan pö -a -gɛn ma -mε 'yaa 'dhö, 'yaa -dhö. <sup>11</sup> 'Kεε kë -wo 'dhö bhë, mε =ya 'wun =blεε' -n -dhë -wo 'ö 'maa- ma -a 'gü, kö mε bhë, yi -nu 'yië kë yi 'ko -dhë -nia 'ka. <sup>12</sup> -Dhe 'ö -kë =nε ka -ya -sü 'ka -a =wuën' giagiawo kö -Zuu 'slööslo -bha yuö -nu -wo dɔ ka kwεε bhë, kö -wo kë ka -gɔ =va 'ka -Zlan -bha mε -nu -da 'dhiö -pë 'ka, -zo -yö -a -bha -sü 'gü.

<sup>13</sup> Mε 'ö 'wun =blεε -wo gbε 'gü bhë, -a =dua' -mü kö -ya -dhe -Zlan -gɔ kö (yö gia-) -a 'dhiö -lo -sü -yö bɔ -a -ta. <sup>14</sup> 'Ö tɔɔ =ya kë =nε a =bhεa' -na -wo gbε 'gü, 'kö -kë =nε n 'nii- -yö =bhεa' -sü 'piö, n 'wunbhokoukëdhe gbε 'yaa 'dhö. <sup>15</sup> =Ya kë 'dhö kö pë 'a dho -a kë zlöö 'ö tɔɔ -kɔ do 'ö n nii 'dhoë- 'ka =bhεa' -sü 'gü bhë, 'ö 'töng gbε 'ka 'pö 'ö n -ma 'wunbhokoukëdhe dho kaa 'pö =bhεa' -sü 'gü; 'iin -kɔ do 'ö n -zo 'plε dho kaa 'tan bho -sü 'gü bhë 'ö n -ma 'wunbhokoukëdhe dhö kaa 'pö -a 'piö. <sup>16</sup> Bhi gia-, =dhe 'ü- -ga -a 'gü bhë, =ya kë =nε 'bha -Zlan zuö pö dosɛn -wo 'waa gbε 'gü, mε 'kpaan -dho kë -dhö -bhɔkuëkëdhe 'gü mü kö -yö amɛn pö =a? 'Ö tɔɔ ü -bha -Zlan zuö pö -sü 'gü, pë -nu 'ü- =blεε' bhë 'yaa- ma. <sup>17</sup> 'Kö -kë =nε ü -bha -Zlan zuö -pö -a 'gü -wun =yö 'kpëdhö, yaa 'dho mε gbε

-bha -zo -yö -Zlan -bha -sü -faan' më.

<sup>18</sup> A -Zlan zuö -pö 'ö tɔɔ a 'wun -blɛɛ -wo gbɛ 'gü =va 'ka 'a =zië' ka 'saadhö ka -ta. <sup>19</sup> 'Kɛɛ kɛ- wo 'dhö bhë, =ya kɛ =nɛ mɛ -nu =wa 'dho wo 'kuë-, -yö -kɛ n 'gü -së kö -wo kpö 'sɔɔdhu 'wo dho -a -gɛn ma, 'a- pö kö -an -bha -zo -yö -Zlan -bha -sü -yaan -da 'dhiö 'ö =zië' -wo kpö -vuu =plëëzë -pö -wo gbɛ 'gü -sü -ta.

<sup>20</sup> N dhegluzë -nu, kö =kun 'ö ka 'wun -nu -yö 'ko 'dhiö -kɔ -nu -wo -kɛ =nɛ 'në -nu -bha 'dhö; 'wun 'ö -gban 'wun -nu kɛ -sü 'gbloo 'piö -bha bhë, -ka kɛ mɛ -dee -nu 'ka -an 'gü! Pë 'ö 'ka dho kɛ -a 'gü =nɛ 'në -nu 'dhö 'ö tɔɔ pë -nu 'wo -gban 'wun yaa kɛ -sü -bha bhë =zian' 'ö bhii 'kaa pë gbɛ dɔ -a -bha. <sup>21</sup> Pë 'ö =bɛɛn' -sü 'ka -Zlan -bha 'sëédhɛ 'gü -ya -pö: Kwa Dëmɛ -ya -pö =nɛɛ: A -dho 'wun =blɛɛ' -'sɛgɔ 'ö =nɛ -a 'gü -mɛ -nu -dhë; 'kɛɛ kɛ- wo 'dhö bhë a -dho -a -blɛɛ' -'bɔa' -wo gbɛ pö -mɛ -nu -ta -sü 'ka. <sup>22</sup> =Ya kɛ 'dhö, gbaɔ 'ö -gban 'wun -blɛɛ -wo gbɛ 'gü -sü -bha bhë, -yö 'wun =zuan' 'ka mɛ -nu 'ö 'waa -Zlan -bha 'ka bhë -an -dhë (-a -zɔn -an -dhë -sü 'ka =nɛ -Zlan =ya ö -ta yö -an -bha); 'kɛɛ mɛ 'ö 'wo -Zlan -bha 'ka -an -bha 'wun 'yaa yö 'dhö; pë 'ö mɛ -nu 'wo -Zlan -bha 'ka 'ö -an -dhë 'wun =zuan' 'ka 'ö tɔɔ gbaɔ mɛ 'ö -kɛ -Zlan 'dhi -wo pö -sü 'ka (-a -zɔn -sü 'ka =nɛ 'ö -an ziën). 'Kɛɛ kɛ- wo 'dhö 'pö bhë 'yaa 'dhö mɛ -nu 'ö 'waa -Zlan -bha 'ka bhë -an -bha 'ka.

<sup>23</sup> Ka gia-, -ka -dhɛ -ga bhë 'dhɛ! =Ya kɛ =nɛ -Zlan -bha mɛ -nu =wa 'dho wo 'ko =bhaa, wo 'plɛ =wa yö 'wun =blɛɛ' -sü -bha -wo gbɛ 'gü, mɛ -nu 'waa pë gbɛ dɔ 'wun bhë -a -bha waa- mɛ -nu 'ö 'waa Yesu -wun -dhɛ 'wun gia- -mɛ -nu 'ka, =wa -da ka kpö 'gü mü, wo 'ka 'dhoë- pö 'blɔɔn- =ya -da -an 'gü a? <sup>24</sup> 'Kɛɛ =ya kɛ =nɛ ka 'plɛ 'ka yö -Zlan 'dhi -wo pö -sü -bha, mɛ -nu 'ö 'waa Yesu -wun -dhɛ 'wun gia- -mɛ -nu 'ka bhë waa- 'to 'to -mɛ 'kpaan =wa -da ka ziën,

'wun bhë -yö -dho -gban -an -bha, 'ö yö -an -bha =sɔɔn yaa -bha, 'wun 'ö 'wo- ma -na bhë -a -wun 'gü; 'ö =ya kē 'ö -an =zuö' -yö za dɔ -an -bha, <sup>25</sup> kö -an =zuö' 'gü -wun -nu 'wo -bin -sü 'ka 'fɛfɛdhö bhë =wa yö -dhepuudhe 'gü. -Kɔ bhë =nɛ 'ö =ya kaa 'ö mɛ -nu 'wo bhë 'wo -gblü -Zlan -wo 'dhiö -a -dho kē -sü 'ka =woë' =nɛɛ: «'Wun gia- -mü. -Zlan -yö ka ziën.»

'Wun -mɔ 'kuë -kɔ -së 'ö -Zlan -bha mɛ -nu ziën

<sup>26</sup> 'Wun mɛ 'a dho kan -a -ta zlöö, n dhegluzë -nu, ö tɔɔ: =Ya kē =nɛ 'ka 'dho ka 'ko =bhaa, mɛ =ya kē ka ziën 'ö 'tan =ya nu -a =zuö' 'piö, kö mɛ gbɛ -bha -yö kē mɛ =daan' -wo 'ka, kö mɛ 'waa gbɛ -bha -yö kē pē 'ö 'bin -sü 'ka 'ö- yö -a 'ka, mɛ -yö bɔ -de -a -bha -yö kē 'wun -blɛɛ -wo 'waa gbɛ 'gü -sü 'ka, -a mɛ 'bhaa -bha -yö kē -a -dhië -kwaä -sü 'ka 'ö 'ka dho -a kē, -a 'plɛ -yö kē ka -zo -gban -pē 'ka. <sup>27</sup> 'Ö =ya kē =nɛ mɛ -nu =wa kē -dhö kö -waan 'wun =blɛɛ' -wo gbɛ 'gü, kö -wo kē mɛ =plɛ 'iin mɛ -yaaga 'ka, 'kɛɛ kö -a -dhië -kwaä -sü -yö kē -dhö; mɛ 'ö -dhö, -yö yö mü do do 'ka. <sup>28</sup> 'Ö =ya kē =nɛ mɛ 'yaa -dhö kö -wo -nu bhë -yö -an -gɛn pö, kö mɛ 'ö -dhö -yö =bhɛa' -wo =löö ö -de 'sloo ö -bha 'ka -Zlan -dhë; kö =kun 'ö- -wo -yö yö plaan mü. <sup>29</sup> Kē =nɛ =ya 'to -Zlan 'dhiwopö mɛ -nu -bha, -wo kē mɛ =plɛ 'iin mɛ -yaaga 'ka kö -wo 'wun =blɛɛ' -wo -ta; kö mɛ -nu 'wo to, -wo wo 'to 'to -a -bha -wo -dhe -ga -a 'piö. <sup>30</sup> 'Ö mɛ =ya kē mü 'pö 'ö -Zuu 'slööslö =ya 'wun bho -bin -blü -a -dhë kö -yaan -a =blɛɛ', kö -yö dɔ mɛ 'ö 'dhiö bhë -yö yën ö -bha -bha. <sup>31</sup> -Yö kē 'dhö kö ka 'plɛ 'kaan- -Zlan 'dhi -wo pö, mɛ do -yö yö mü; =ya yën 'ö mɛ 'waa gbɛ -yö yö mü 'pö kö mɛ 'plɛ -waan -a ma kö -an =faan' -yaan 'më. <sup>32</sup> Mɛ 'ö =ya kē 'wo -Zlan 'dhi -wo pö -na bhë, -an =dua' -mü kö -wo kē 'wun 'ö dɔ -an 'dhi bhë mɛ 'ö 'wo- 'kun -kɔ dɔ -an

'ka; <sup>33</sup> 'ö tɔɔ -Zlan yaa kwa =dhɔɔ kē kö 'kwaan- pē -nu kē -kungkuēdhē -kwa; 'kɛɛ kö -yö kē =zian' =zuöyagluu 'gü.

-Ka -dhɛ -ga 'dhɛ! =Ya kē Yesu -wun -dhɛ 'wun gia- -mɛ -nu ziän, -dhɛ 'saadhö 'gü -kɔ 'ö kē -na -a 'ka <sup>34</sup> dhebɔ -nu 'piö =zian' 'ö tɔɔ -ya 'wo- wo diindhö. 'Yaa -sē -an -bha 'ka kö -wo 'wun -nu =blɛɛ' -bhɔkuēdhē -nu 'gü; -wo kē dhoo -nu 'wo wo -gɔ dho sia- wo =gɔn -nu -dhē -an 'ka =nɛ -kɔ 'ö -Zlan -bha tɔng -ya pöë bhē -a 'dhö. <sup>35</sup> =Ya kē =nɛ =dhɛɛkpɔdhē -ya kē -an -gɔ 'wun 'bhaa -bha, kö -wo wo =gɔn -nu =dhɛɛ' 'kpɔ kɔɔ =zian'. 'Yaa -sē dhebɔ -bha 'ka kö -yö 'wun -nu =blɛɛ' -bhɔ 'kuē- -nu 'gü.

<sup>36</sup> 'Ö bhii ka gia-, -ka -dhɛ -ga bhē! Yaa kē =nɛ -Zlan -wo 'ö bhē -dhɛ 'ö ka =plöö 'ma bhē =nɛ 'ö -wo -a -bha 'iin ka -de 'sloo =nɛ 'ka- yö. <sup>37</sup> 'Ö =ya kē =nɛ ü -Zlan 'dhiwopöme 'ka 'iin gbaɔ 'ö go -Zlan 'piö -yö ü -gɔ kö 'wun -nu 'a- =blɛɛ' -na 'sēdhē =nɛ -a 'gü bhē -yö kē ü 'yaan =nɛ, -yö tɔng 'ö kwa Dēme -ya dɔ -a 'ka. <sup>38</sup> Mɛ 'ö 'yaa- =bhlē -ya, kö mɛ bhē kö =kun 'ö 'ka- ga ka kpö 'gü -mɛ 'ka.

<sup>39</sup> N dhegluzē -nu, =ya kē 'dhö kö pē mɛ 'ö 'ka dho -ya -a =wuēn' 'ö tɔɔ kö 'kaan- -Zlan 'dhi -wo pö. 'Kɛɛ kē- wo 'dhö bhē, =kun -kē 'ka- pö -an -dhē kö =kun 'wo 'wun =blɛɛ' -wo gbɛ 'gü. <sup>40</sup> Pē 'ö 'ka dho -a kē, -yö kē -a kē -kɔ 'ka, -yö kē ö pin =taa.

## 15

### 'Wun 'ö -gban Klito -bha -go ga 'sü -sü -bha

<sup>1</sup> N dhegluzē -nu, a ka -zo -büö -na 'zü 'wuntaɔsē 'a- =blɛɛ ka -dhē 'ö 'ka- -wun -dhɛ 'wun gia- 'ö ka -bha -zo yö -sü -yö -gban -a -ta gɛnngdhö bhē -a 'ka. <sup>2</sup> Yö =nɛ 'ka bɔ -a -ta 'ka dha, kö =ya kē =nɛ 'ka- 'kun =nɛ -kɔ 'a- =blɛɛ -a 'ka ka -dhē bhē -a 'dhö. =Ya kē =nɛ 'yaa 'dhö kö ka -bha 'wun -dhɛ 'wun gia- -sü bhē -yö 'flēē.

<sup>3</sup> ME =daan' -wo 'ö bhë =nE 'ö 'a- -wun =blEε ka -dhë kö 'ma- yö; yö =nE 'ö- -wun 'dhö 'gbee-, 'ö tɔɔ Klito -yö -ga kwa -bha =sɔɔn yaa -nu -wun 'gü =nE -kɔ 'ö- 'ka =bEεn' -sü 'ka -Zlan -bha 'sëedhE 'gü bhë -a 'dhö. <sup>4</sup> 'Wo- -bin; 'yö go ga 'gü -dhεkpaoyi kë -yaaga -naa 'ka =nE -kɔ do 'ö =bEεn' -sü 'ka -a 'ka -Zlan -bha 'sëedhE 'gü bhë -a 'dhö; <sup>5</sup> 'yö ö -de -zɔn PiEε -dhë, 'ö PiEε -ya yö; 'go mü 'yö ö -de -zɔn =guë' -nu 'gɔɔ- do ö ga =plE 'wo bhë -an mE -nu 'wo to bhë -an -dhë. <sup>6</sup> =DhE =ya 'go mü, 'yö ö -de -zɔn ö -wun -dhE 'wun gia- -mE -nu 'wo dho -mɔ mE -lü =këng' 'sɔɔdhu -bha -an -dhë -dhE do 'gü. -An mEdhEνadhE -wo =tun -dhö. <sup>7</sup> -Yö ö -de -zɔn Zakö waa- ö -bha bɔmE -nu 'saadhö 'wo to bhë -an -dhë.

<sup>8</sup> =DhE =ya 'kan -an -bha, -yö ö -de -zɔn n -dhë 'pö; 'kEε kö ma 'a bhë n =tEi' -yö -kë =nE 'në 'ö yaa bhɔ ö bhɔ 'töng 'ka -a 'dhö. <sup>9</sup> Bhii Yesu -bha bɔmE -nu 'wo bhë ma =nE 'a tɔɔ mE -kaanta, 'ö 'wun gia- 'ka, n -dhE Yesu -bha bɔmE -sü -de 'ö bhë yaa n -ma 'kun; 'ö tɔɔ mE -nu 'ö 'wo Yesu -wun -dhE 'wun gia- -mE 'ka bhë, a -kë 'wun 'gbee- -kë -an 'ka -mE 'ka. <sup>10</sup> 'KεE -Zlan -bha 'glusë 'gü, ma =ga 'ö 'ma kë =nE -kɔ =nE -a 'dhö bhë; 'ö 'glusë 'ö- -kë n 'ka bhë, 'ö- 'gü -pë yaa 'to 'kpaan. 'Ö tɔɔ a yuö -kë 'a -ziö -a 'ka -an 'plE -ta; 'kEε kö kwa -dhE -ga -a 'gü -së 'ka, -Zlan 'glusë 'ö n -ta bhë =nE 'ö yuö -nu bhë 'ö -an -kë. <sup>11</sup> =Ya kë 'dhö kö 'wun bhë -a -bha -go n kwEε -sü 'iin -a -bha -go Yesu -bha bɔmE -nu mE 'wo to -an kwEε -sü bhë yö kun 'ö- -wun 'dhö 'gbee-. Pë mE 'ö -dhö 'ö tɔɔ 'wun 'yi- =blEε' -'ö 'ka- -wun -dhE 'wun gia- bhë.

### *'Wun 'ö -gban -go ga 'gü -sü -bha*

<sup>12</sup> Pë 'ö yi- =blEε' -na 'ö tɔɔ Klito -yö -go ga 'gü 'kEε kö mE 'bhaa -nu -wo ka ziën 'ö 'wo- pö -sü 'gü =nE -go ga 'gü -sü 'yaa -dhö, -yö -yö ka -gɔ =dhë =ε? <sup>13</sup> =Ya kë =nE pë 'wo- pö bhë -yö 'wun gia- 'ka, kö Klito yaa 'go ga 'gü =nE bhë



'sa! <sup>14</sup> 'Ö =ya kē 'pö =nε Klito yaa 'go ga 'gü, kö 'yaa yi -bha 'yi yi -de kē 'wun =blεε' -mε 'ka; kö ka -bha 'wun -dhε 'wun gia- -sü bhē -yö 'flēē ('ö bhii yi =nε 'yi- pö ka -dhē Klito -yö -go ga 'gü, 'ö 'ka- -wun -dhε 'wun gia-). <sup>15</sup> -A -de 'kö -kē =nε -yö 'dhö, kö pē 'ö -Zlan yaa- kē bhē, 'yiē kē -a -wun -dɔ -a -bha -mε 'ka; 'ö tɔɔ yi- -pö -Zlan =ya Klito bho ga 'gü 'kεε kö yaa- kē 'dhö, kö =ya kē =nε 'kwa 'to -a -ta =nε mε -nu 'ö =wa ga bhē, 'waa 'go ga 'gü 'gbεεdhö. <sup>16</sup> 'Ö bhii =ya kē =nε -dhε 'kwa- -ga -a 'gü -sē 'ka bhē, mε -nu 'ö =wa ga bhē 'waa 'go ga 'gü, kö Klito -de 'pö yaa 'go ga 'gü =nε bhē 'sa. <sup>17</sup> 'Ö =ya kē =nε Klito yaa 'go ga 'gü, kö ka -bha -zo -yö -Zlan -bha -sü bhē -yö 'kpaan, 'iin kö ka =tun ka -bha =sɔɔn yaa 'gü =nε bhē. <sup>18</sup> =Ya kē 'dhö, kö mε -nu 'wo ga -zo -yö Klito -bha -sü 'gü bhē kö waa dha =nε bhē 'sa! <sup>19</sup> Kö kē- wo bhē, =ya kē =nε kwa -bha -zo -yö Klito -bha -sü 'ö bhē, pē 'ö- 'dhiö dho to 'kpongtaa zö yö -mü, kö kwa 'kwa tɔɔ mε -nu 'wo 'kpongtaa zö -an 'yenazē.

<sup>20</sup> 'Kεε kē- wo 'dhö bhē, 'wun gia- -mü =nε Klito -yö -go ga 'gü, 'ö -kēdhösü -yö -kē -a -gɔ -a -zɔn -sü 'ka =nε mε -nu 'wo ga bhē, wo -de 'pö -wo -dho go ga 'gü. <sup>21</sup> 'Ö tɔɔ -kɔ do 'ö ga -yö bɔa mε do 'gü 'ö =daa' 'kpongtaa zö bhē =nε 'ö gamε -nu -bha -go ga 'gü -sü -yö bɔa mε do 'bhaa gbε 'gü 'pö. <sup>22</sup> -Kɔ do 'ö mε -nu 'saadhö -an -bha -kē Adan =suu' -'ka -sü -wun 'gü, 'ö 'wo ga -a 'ka bhē =nε 'ö mε -nu dho go -a 'ka ga 'gü -an -bha -klu Klito -bha -sü -wun 'gü. <sup>23</sup> 'Kεε kö mε 'ö -dhö, -a -bha -dɔdhε -yö -dhö. Klito =nε 'ö mε -blεεzē 'ka mε 'plε -ta; =ya 'go mü, mε -nu 'wo Klito -bha 'ka, 'wo yö mü -a nu -yi 'ka. <sup>24</sup> =Ya 'go mü zlöö 'ö yi -kaanta -yö -lo. Yi bhē -a 'ka, Klito -dho -wogbiindhε -nu, -kɔ -mɔ 'wuën- -sü waa- 'piigbeedhε -nu -an 'plε 'gü =siö'-. =Ya kē 'dhö, 'ö -gludēdhε kē -sü -lo ö Dē -Zlan kwεε. <sup>25</sup> 'Ö tɔɔ -gbɔgbɔdhö Klito -yö -dhö -gludēdhε kē 'ö dho 'ö yöē -Zlan -bha -a -to -a yaagümε

-nu -ta 'gbee- 'ka -sü, waa- -an -lo Klito -gɛn =löö -sü -yi -bha. <sup>26</sup> Yaagüme -kaanta 'ö Klito dho -a 'gü =siö'- 'ö tɔɔ ga. <sup>27</sup> 'Ö tɔɔ pë 'ö =bɛɛn' -sü 'ka -Zlan -bha 'sëédhɛ 'gü -ya -pö: -Zlan =ya pë 'plɛ -lo -a -gɛn =löö. 'Kɛɛ kɛ- wo 'dhö bhë yaa kɛ =nɛ -wo kpö 'ö -kɛ «pë 'plɛ 'saadhö» 'ka, 'ö 'kwa- pö bhë 'ö tɔɔ -Zlan 'ö pë 'plɛ -lo Klito -gɛn =löö bhë, yö -de 'pö -yö -dho kɛ Klito -gɛn =löö 'pö 'yaa -mü. <sup>28</sup> =Ya kɛ =nɛ pë 'saadhö 'plɛ -gɔ =ya 'dho Klito -dhë sia- =sia, 'ö Klito gia- -de 'ö -Zlan Gbö 'ka bhë, 'ö ö -gɔ dho sia- -Zlan 'ö pë 'plɛ -lo -a -gɛn =löö bhë -a -dhë; kö -dhɛ 'saadhö 'gü -Zlan -yö -ya pë 'plɛ -gɔ -ta.

<sup>29</sup> -Ka -dhɛ -ga bhë 'dhɛ! Mɛ -nu 'wo -an 'më -na yiö Yesu 'tɔ 'gü mɛ -nu 'ö =waa- wo 'ö =wa ga -an pin =taa bhë, -ka ka -zo 'ta -an -wun 'gü! Pë -nu 'wo- kɛ -na 'dhö bhë -a -yö -a -bha -pë -dho kɛ -më 'ka ɛɛ? 'Ö =ya kɛ =nɛ mɛ 'ö =wa ga bhë 'waa go ga 'gü kö -më -kɛ 'ö 'wo bɔ yiö -an piën =ɛɛn? <sup>30</sup> =ɛɛ, =ya kɛ 'dhö kö -më -wun 'ö =ya kɛ 'yi yi -de -da -a -dhë 'wun 'gbee- 'gü 'töng 'saadhö 'ka =nɛɛ? <sup>31</sup> N dhegluzë -nu, a- -pö ka -dhë, yi 'saadhö 'ka, 'wun =wa bɔ -a -ta 'wo ga bhë, a -bɔ -a 'gü; (-yö kɛ ka 'yaan =nɛ,) -a pö 'a- wo 'dhö bhë 'ö tɔɔ n -ma -kɛ 'gɔugɔ -sü bhë -a -gɛn -yö -gban ka 'gü, ka -bha -kɛ kwa Dëmɛ Yesu Klito -bha zian -ta -sü -wun 'gü. <sup>32</sup> 'Ö =ya kɛ =nɛ mɛ =wa ga, 'waa 'go ga 'gü gɔɔ, kö -Zlan -wo -ta -ko 'a- zë Efɛzö -pö =nɛ -a 'gü =nɛ mɛ pë zë wü 'dhiö -nu 'ka bhë, -a =truën -dho kɛ -më 'ka ɛɛ? 'Ö =ya kɛ =nɛ 'ko =suu'- bhë, a- -zë 'kpongtaapë -wun 'gü kö -a zë -gɛn 'yaa 'dhö. =Ya kɛ 'dhö kö a -dho -a pö 'pö 'wun =zuan' 'ka =nɛɛ: «=Dhɛ 'ö -kɛ =nɛ kwa ga -wun -yö -dhö =dhia' bhë, kö -kwa pë -nu -bhö, 'kwa yɔ -nu mü 'sa!» ('Ö bhii -go ga 'gü -sü 'yaa 'dhö kö 'kwaan- dɔ kwa -de -wun =zɔnng' -ta -dhɛkpaɔ =dhia' -bha.)

<sup>33</sup> -Ka ka -zo kɛ ka -de 'piö, 'ö tɔɔ -ta 'kuë -mɛ yaa -yö

mE -gɔ bho zian -së -ta. <sup>34</sup> Kö -ka ka -zo 'ta giagiawo 'wun -nu 'piö kö 'ka pë -nu kë -a kë -kɔ 'ka; -ka ka bo =sɔɔn yaa kë -sü 'ka ε! -Ka -dhε -ga bhë 'dhε! Mε 'bhaa -nu -wo ka ziën 'ö 'waa -Zlan dɔ; 'wun bhë 'yaa ka -bha lë- -wun 'ka a?

*Bun 'ö dho kë -gɔ* ga 'gü -mε -nu -gɔ

<sup>35</sup> =Dhε -kë 'dhö, 'wun bhë 'kwa 'to -a =ii -ta =nε gameε -nu -bha -go ga 'gü -sü bhë 'wun gia- -mü, kö =dhε 'ö =dhεε' dho go mü bhë, kö =ya kë n 'yaan 'saadhö. Mε -dho kë mü 'ö- pö: «-Wo -go ga 'gü -kɔklë =ε? Bun -mlë 'wo dho go -a 'ka ga 'gü i?» <sup>36</sup> Mε 'ö 'dhö bhë 'wundɔdhe gbε 'yaa -gɔ. 'Bha pëga -da 'sɛidhö, -a 'ke yaa 'bu, -a 'plüün 'yaa bhɔ, 'yaa 'dhö a? <sup>37</sup> Pëga 'ü- -da 'sɛidhö bhë, -yö -dho kë -mlüga 'iin pëga gbε 'kpaan 'ka, 'ö =ya kë 'ö bhɔ; yaa kë =nε -a 'në 'ö yaa bhɔ -kun =nε ü- -da 'sɛidhö. <sup>38</sup> 'Ö =ya kë 'dhö 'ö -Zlan -yö -a mε 'ö -dhö -a kë -kɔ 'ö dho kaa -a -nu -a -dhë =nε -kɔ 'ö- 'ka -a -dhë -së bhë -a 'dhö. Pëga mε 'ö -dhö, -a bun 'ö- -ma kun =nε 'ö- nu -a -dhë.

<sup>39</sup> 'Të -pë -nu 'kwa -an -ga -na 'saadhö bhë -an bun kë -kɔ 'yaa do. Mε 'bhee- bun -yö -de -ta, 'ö wü -nu -bha -yö -kë -de -ta 'pö; -ma -nu -bha -yö -de -ta, 'ö 'yuö- -nu 'wo yiö 'ö -an -bha -yö -kë -de -ta 'pö.

<sup>40</sup> Pë -nu -wo -dhö dhang- 'gü, 'ö -an bun 'dhö -dhö, 'ö pë -nu 'dhö -dhö 'kpongtaa. 'Kεε kë- wo 'dhö bhë pë -nu 'wo dhang- 'gü bhë -an bun -bha -sëdhε -yö -de -ta; 'ö 'kpongtaapë -nu -bha 'dhö -de -ta. <sup>41</sup> Lan- -bha -sëdhε -yö -dhö, 'ö 'dhö -de -ta 'sü -zë 'ka. 'Ö 'susongga -bha 'dhö -de -ta; -a -de 'susongga -nu 'wo bhë, -a mε 'ö -dhö -yö -de -ta.

<sup>42</sup> -Kɔ do bhë 'ö dho kaa -go ga 'gü -yi 'ka. =Wa 'dho mε bun 'ka =waa- -bin, kö mε bhë =ya ga; yi 'ö dho go -a 'ka ga 'gü bhë =ya -lo, kö =ya kë zlöö mε 'ö 'ö 'ka 'dho ga gbɔ -a 'ka. <sup>43</sup> -Wa -da 'sɛidhö kö =ya kë ya 'iin kö =faan' 'yaa-

-gɔ gbɔ. 'Kɛɛ -a -bha -go ga 'gü -yi 'ka, -yö -dho kë -së 'ö- 'gü -yö -kë 'gbee-. <sup>44</sup>-Wa -da -na 'sɛidhö -a bun 'ö- -gɔ bhë 'ö tɔɔ bun 'ö =ya kë 'ö- 'gü -yö =siö'-, 'ö 'kpongtaa zö. 'Kɛɛ =ya 'go ga 'gü, -yö -kë bun 'ö go -Zlan 'piö -a 'ka. =Ya kë 'dhö kö bun 'ö 'kpongtaa zö, -yö -dhö, 'ö- mɛ 'ö -Zlan 'piö 'pö, 'ö -dhö. <sup>45</sup>Bhii pë 'ö =bɛɛn' -sü 'ka -ya -pö: Mɛ -blɛɛzë 'ö -da Adan 'ka bhë, 'të -sü -yö -nu -a -dhë 'ö -kë 'bhee-. 'Kɛɛ Adan mɛ 'ö nu zlöö bhë, -Zuu 'ö -këdhösü nu mɛ -nu -dhë, yö -mü -a 'ka. <sup>46</sup>Mɛ 'ö go -Zlan 'piö bhë kun 'ö nu 'dhiö, 'kɛɛ -a mɛ 'ö go 'kpongtaa zö bhë yö =nɛ 'ö yö 'dhiö; =ya 'go mü 'ö mɛ 'ö go -Zlan 'piö bhë 'ö yö -mü. <sup>47</sup>Mɛ -blɛɛzë 'ö -kë bhë -yö -kë 'sɛ 'ka, 'kɛɛ mɛ kë =plɛ -naa bhë -yö -go dhang- 'gü. <sup>48</sup>Mɛ -nu 'wo 'kpongtaadhɛ -bha 'ka bhë -wo -kë =nɛ mɛ 'ö -kë 'sɛ 'ka -a 'dhö. 'ö- mɛ -nu 'wo dhang- 'gü -dhɛ -bha 'ka bhë, 'wo -kë =nɛ mɛ 'ö go dhang- 'gü 'pö -a 'dhö. <sup>49</sup>-Kɔ do 'ö 'kwa bhɔ -a 'ka mɛ 'ö 'kpongtaa -a -bha bhë, 'ö 'kwa dho bhɔ -a 'ka mɛ 'ö go dhang- 'gü bhë -a -bha 'pö.

<sup>50</sup>N dhegluzë -nu, 'wun 'a- 'piö kö 'a- pö 'ö tɔɔ: Bun 'ö kwa -gɔ 'kpongtaa zö 'ö -kë =nëng waa- fɛi -an 'ka bhë, ö 'ka 'dho -da -Zlan -bha -gludëdhɛ -pö 'gü; 'iin pë 'ö gapë 'ka waa- pë 'ö 'yaa gapë 'ka waa -mɔ -a -bha kö -wo kë wo 'ko =bhaa.

<sup>51</sup>-Ka dɔ, 'a 'dhɛ bho -bin -wun do -ta ka -dhë 'dhɛ: Mɛ 'plɛ kwa 'ka 'dho ga; 'kɛɛ pë dho kë 'ö tɔɔ kwa 'saadhö kwa -dho =dhië' -kwa bun gbɛ 'gü. <sup>52</sup>-Yö -dho kë =nɛ -dhɛ 'wo wo 'yan zë -a -bha -a 'dhö, 'truu -kaanta -bha 'we -sü 'ka. 'ö tɔɔ 'truu bhë =ya 'we, game -nu -dho go ga 'gü, -waan =dhië' -kwa bun 'ö 'yaa ga bhë -a 'gü; 'kɛɛ kwa -zë, vin 'kwa dhoë- wo kö 'kwa =dhië' -kwa 'saadhö. <sup>53</sup>Bhii 'ö tɔɔ pë 'ö gapë 'ka bhë, -yö -dho pë 'ö 'yaa ga bhë -a -da ö -bha 'iin kö pë 'ö dho bu 'sɛ =kwa' bhë, -yö pë 'ö ö 'ka 'dho bu bhë -a -da ö -bha (=nɛ -kɔ 'ö sɔ 'dhö kë -na -a 'ka mɛ bun -bha bhë -a 'dhö). <sup>54</sup>=Ya kë =nɛ pë 'ö gapë

'ka bhë =ya pë 'ö 'yaa ga -a -da ö -bha, kö pë 'ö 'bupë 'ka -yö pë 'ö 'yaa 'bu -a -da ö -bha, -a yi bhë -a 'ka =nε 'ö pë 'ö =bεεn' -sü 'ka -Zlan -bha 'sëédhε 'gü bhë 'ö -de 'dhiö dho -mɔ -a 'ka 'kuë. Bhii -yö =bεεn' -sü 'ka mü =nε: Ga 'gü =ya =siö'; -këdhösü =ya 'to -a 'gbee- 'ka ga -ta. <sup>55</sup> 'Yö, ga, -to -a 'gbee- 'ka -sü 'ö -kë ü -gɔ bhë =ya dho 'më 'ü dɔa bhë =ε? Ü -bha pë 'ü bɔ -na -a -ta 'ü mε -nu zë -na -a 'ka bhë =ya 'to 'më =ε? <sup>56</sup> Ga -bha pë 'ö bɔ -na -a -ta 'ö mε -nu zë -na -a 'ka bhë 'ö tɔɔ =sɔɔn yaa. 'ö =sɔɔn yaa -de 'pö, 'ö -bha -kɔ -mɔ 'wun -bha -sü -yö -kë -dhö tɔng -bha -këdhösü -wun 'gü. <sup>57</sup> 'Kεε -Zlan 'tɔ- kë =va, bhii 'ö tɔɔ -yö -to -a 'gbee- 'ka -sü -nu kwa -dhë =sɔɔn yaa -ta =bɔa' kwa Dëmε Yesu Klito -ta -sü 'ka.

<sup>58</sup> =Dhε 'ö 'pö, n dheglu -wungbeezë -nu, -ka dɔ gεnngdhö, kö =kun 'ka 'zëzë kun! -Ka kë 'siözë, 'ka kwa Dëmε -bha yuö kë! 'Kεε kë- wo 'dhö bhë, -yö kë ka 'yaan =nε yuö 'ka- kë -na kaa- kwa Dëmε -nu ka -bha -klu 'kuë- -sü -wun 'gü bhë, yaa 'dho to 'kpaan.

## 16

-Zlan =gbaapë 'ö -kë dhegluzë -nu 'wo Zeluzalεmë -an -bha 'ka

<sup>1</sup> 'Wun 'ö -gban -Zlan =gbaapë 'ka- kë -na -Zlan -bha mε -nu 'wo Zeluzalεmë -an -bha 'ka -a -bha bhë, a -dho paa; 'ö tɔɔ -kaa kë =nε -kɔ 'ö -Zlan -bha mε -nu 'wo Galatö -sε 'gü 'a -an =daan -a 'ka 'ö 'wo- kë -na -a 'ka bhë -a 'dhö. <sup>2</sup> Kö mε 'ö -dhö, =glooyi 'ka, 'wëü- 'ö dho -mɔ -a -bha kö -yaan -a nu, =ya =waannu -de -ta ö -gɔ kɔɔ, -yö kë 'pö kö =kun 'ö 'ka dho -ya ma nu -sü -gɔ kö 'kaan- =tun kɔletö kë -süë! <sup>3</sup> =Ya kë =nε 'ma nu, mε -nu 'ö ka gia- 'ka -an -ya 'ö 'wo dho dho, a -dho 'sëédhε kë 'a- dɔ -an -gɔ, 'ö 'wo- kpa gbaɔ -nu 'ka- -kë bhë -an -bha 'ö 'wo dho -a 'ka Zeluzalεmë. <sup>4</sup> 'Ö =ya

kë =nε n -ma 'dho -sü 'ö 'ma bhë, =ya 'to -a -bha, -wo -dho kpa n -ma 'ö yi -nu, 'yi nu.

*-Dhε* -nu 'ö Pɔlö dho bɔ -a -bha waa- pë -nu 'ö dho -a kë -a yö 'ö- wo 'ko 'dhiö

<sup>5</sup> A nu -na ka =plöö 'ma. 'Kεε kë- wo 'dhö bhë, a -dho bɔ Maseduanë 'aan- =tun nu -na 'ma. <sup>6</sup> A -dho 'töng kpö 'bhaa kë ka 'piö 'ma; -a -de 'ö =ya kë -to -a -bha -pë 'ka, a -dho =kpɔɔ 'töng 'plε kë 'ma, -yö kë 'dhö kö -dhε -nu 'a dho bɔ -a -bha bhë, -an -zian -nu, 'yi 'kan -kɔ -nu 'wo bhë 'kaan- 'slë 'bhaa -nu -yö 'ko 'dhiö kë n -dhë. <sup>7</sup> 'Ö tɔɔ 'maa- 'piö kö 'a ziö ka -ta 'vüdhö. -Yö n -zo 'piö kö 'a 'töng kpö 'bhaa kë ka 'piö 'ma 'kεε kö =ya kë kwa Dëmε -we -a -bha -wun 'ka.

<sup>8</sup> 'Kεε kë- wo 'dhö bhë, a- 'piö kö 'a 'to Efεzö zö, kö -yö 'dho -yö yöë Pantëktö yi -bha. <sup>9</sup> 'Ö tɔɔ 'kö -kë =nε n yaagümε -nu -wo zö =va, 'töng -së -yö n 'dhiö kö 'aan- kwa Dëmε -bha yuö =va kë.

<sup>10</sup> =Ya kë =nε Timote =ya nu 'ma, -kaa -nia 'kun -së 'ka kö -yö kë ka 'piö =nε -kɔ 'ö dho kaa ö -de plöö -a 'dhö; 'ö tɔɔ kwa Dëmε -bha yuö do 'a- kë -na =nε, 'ö- 'dhiö 'pö bhë.

<sup>11</sup> =Ya kë 'dhö, =kun -kë 'ö mε -yö 'yan =ziö' =kaa! -Kaa kë =zian' kö -yö 'to =zuöyagluu 'gü, -a -së -yö nu -yö -lo n -ta 'nö bhii dhegluzë mε -nu 'ö 'wo 'nö, yi -nu 'plε yi 'yan -ya -gɔ zian-.

<sup>12</sup> =Ya kë kwa dheglu Apolɔsö -bha 'ka, a n -wo -bho 'kuë- -a -dhë kö waa- dhegluzë 'bhaa -nu -waan nu ka 'piö 'ma; 'kεε -ya 'piö kö 'ö ö 'bhle dɔ =kun pë 'tee wo. 'Kö -kë =nε -yö -kë 'pö 'dhe, 'töng -së =ya -lo -a -gɔ =sia, -yö -dho nu.

*-Wo -da -wo -nu -kaanta waa- =wekadhe -nu*

<sup>13</sup> -Ka -ya ka 'yaan; -dɔ gɛnngdhö -sü -yö kë ka -gɔ ka -bha -zo yö -sü 'gü; -ka kë =faanzë; 'gü -dɔ 'gbee- -sü -yö kë ka -gɔ! <sup>14</sup> Pë 'saadhö 'ka dho -a kë, -yö kë -dho 'gü.

<sup>15</sup> Ka gia-, ka Sefanasö waa- ö -gɔ 'kɔɔmɛ -nu -dɔ, 'ö 'ka- =tɛi' dɔ =nɛ wo =nɛ 'wo -kɛ mɛ -blɛɛzɛ -nu 'ka Glɛkɔ -sɛ 'gü, 'wo Yesu -wun -dhɛ 'wun gia-, 'ö go mü 'wo yö yuö kɛ =süɛ' -Zlan -bha mɛ -nu ziɛn. =ɛɛ, =dhɛ 'ö 'dhö, a- -dhɛ ka -gɔ, n dhegluzɛ -nu, <sup>16</sup> mɛ -nu =suu'- 'wo 'dhö bhɛ waa- wo -bha mɛ -nu 'ö wo -nu 'wo -Zlan -bha yuö kɛ -na wo =zuö' 'plɛ 'ka bhɛ, -ka ka =kwaa'- -an -zü -wo 'dhiö 'sü ka 'ka!

<sup>17</sup> Sefanasö 'dhö, Fɔɔtunatusö 'dhö waa- Akaikusö -an -bha nu -sü 'ö bhɛ -yö n =zuö' 'glu -dhi bhii kaa kɛ n 'piö 'nö bhɛ, pɛ -nu 'ö -an -wun -yö -kɛ n -ma 'nö bhɛ, =wa 'plɛ kɛ n -dhɛ; <sup>18</sup> kö =ya kɛ kwa 'plɛ kwa =zuö' -dho sia- -wun 'ka. Mɛ =suu'- -nu 'wo bhɛ =nɛ 'ö -an -wun 'yi dho kan ka 'dhi.

<sup>19</sup> -Zlan -bha mɛ -nu 'wo Azi -sɛ 'gü =wa 'we kaa! Akilasö 'dhö, Plisilö waa- -Zlan -bha mɛ -nu 'ö =ya kɛ 'wo -bhɔ 'kuɛ- kɛ -na -an -gɔ kɔɔ =wa 'we kaa =duö Yesu Klito 'tɔ 'gü. <sup>20</sup> Dhegluzɛ -nu 'wo n 'piö 'nö wo 'saadhö =wa 'we kaa! -Ka ka 'ko -nu =tua bho ka 'ko -nu 'sɛnɛ bho -sü 'ka dhegluzɛ -dhɛ 'gü.

<sup>21</sup> =Wekadhe =bɛɛn' -yan mɛ 'ö =nɛ ma Pɔlö, ma -de gia- n -kɔ pin -mü: 'Ma 'we kaa =duö!

<sup>22</sup> 'Dhangga -yö 'kpɔ mɛ 'ö kwa Dɛmɛ -dhɔ 'yaa- -bha -a 'ka! -Kwaa pö: «Malanata!» (=Waa- pö 'dhö Alamiɛ -wo 'gü kö -wa -pö: «Kö 'go kwa Dɛmɛ -yö nu!»)

<sup>23</sup> Kö kwa Dɛmɛ Yesu -bha 'glusɛ -yö 'to ka 'piö.

<sup>24</sup> ('Ma 'we ka 'saadhö ka 'ka,) ka -dhɔ 'ö n 'gü bhɛ -a =paa' kwa Dɛmɛ Yesu Klito 'gü.

'WUN SĚ -NAŌ 'SĚĚDHĚ

Dan: 'WUN SĚ -NAŌ 'SĚĚDHĚ New Testament

copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dan

Dialect: Western

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 1 Jun 2022

74f67de7-5f93-5988-92e9-b1a45247636e